

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Bakalářská práce

2016

Jan Řápek

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Jan Řápek

Transformace české filmové kritiky
(Na cestě k internetu s Františkem Fukou)

Bakalářská práce

Praha 2016

Autor práce: **Jan Řápek**

Vedoucí práce: **doc. PhDr. Michal Šobr, CSc.**

Rok obhajoby: 2016

Bibliografický záznam

ŘÁPEK, Jan. *Transformace české filmové kritiky (na cestě k internetu s Františkem Fukou)*. Praha, 2016. 62s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí bakalářské práce doc. PhDr. Michal Šobr, CSc.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se věnuje důležitému trendu transformace filmových médií z tištěných titulů do médií nových v čele s internetem. Práce si klade za úkol zmapovat podobu, funkci a proměny současné internetové filmové žurnalistiky. Jedná se o současný trend, ve kterém je aktuální filmová kritika významně ovlivněna internetem, jenž do ní přináší nové zvyklosti a postupy. V první části se bude věnovat současné scéně filmové kritiky a recenze. Ve druhé části se zmíněné trendy promítnou v případové studii zaměřené na osobu filmového kritika Františka Fuky. Ten je jedním z předních českých filmových kritiků, který dlouhodobě působil v tradičních tištěných médiích a patří i k průkopníkům filmové žurnalistiky na českém internetu. V jeho osobě se střetávají všechny charakteristické rysy internetového publicisty. Fuka je typickým příkladem moderního filmového kritika, který využívá všech možných platforem a rozvíjí všechny dostupné možnosti internetu pro prezentaci vlastní tvorby i komunikaci se čtenáři. Cílem je na jeho příkladu poukázat na současné trendy filmové kritiky a dokázat sblížení filmových kritiků a čtenářů, které je vyústěním příchodu nových médií a internetizace žurnalistiky. Díky internetu se navíc mažou pomyslné hranice a dochází tak ke konvergenci vztahu mezi autorem a čtenářem.

Abstract

This bachelor's thesis is devoted to the important trend of transformation of film media from print titles into new media with internet as the main example. Thesis aims to map out the form, function and changes of the current internet film journalism. This is the current trend, in which the current film criticism is significantly influenced by the

internet, what brings new habits and practices into it. The first part will be devoted to the contemporary scene of film criticism and reviews. In the second part, trends will be reflected in the case study focused on the person of František Fuka. He is one of the leading Czech film critics, who long worked in traditional printed media and is also among the pioneers of film journalism on Czech internet. In his person we can find all of the features of internet journalists. Fuka is a typical example of a modern film critic who uses all possible platforms and develops all the possibilities of the internet to present their work and communicate with readers. The aim is to highlight the example of the current trends of film criticism and prove the convergence of film critics and readers, which is a result of the advent of new media. All of that leads to the fact that the boundaries of the relationship between author and reader are getting thinner.

Klíčová slova

Film, internet, kritika, recenze, transformace, František Fuka, Cinema

Keywords

Film, internet, critics, reviews, transformation, František Fuka, Cinema

Rozsah práce: 82 394 znaky

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 10. května 2016

Jan Řápek

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval všem, kteří mi s mou závěrečnou bakalářskou prací pomohli nebo mi byli duševní a mentální oporou. Děkuji tedy především docentu Michalu Šobrovi, který byl tak laskav a celou práci vedl, připomínkoval a konstruktivně kritizoval. Bez jeho pomoci by ani samotné téma nevzniklo, neboť jsme na něj přišli právě společným přemítáním. A právě on mě také spojil s Františkem Fukou. Tomu bych tak touto cestou chtěl také ještě jednou poděkovat. Jeho zapojení bylo pro mou práci klíčové, protože psát práci o Fukovi bez Fuky by bylo jako hrát Hamleta bez Hamleta. A to umí jenom Jára Cimrman. Poděkovat chci také celé své rodině, která mě povzbuzovala a svými otázkami mě nutila k dalšímu psaní. Poděkování patří i babičce, která celou práci přečetla a opravila pár hrubek, které jsem napsal. Děkuji i spoluhráčům ze softbalového klubu SC 80 Chomutov, kteří mě nechali psát a přemýšlet i během jindy tak akční sezóny. Děkuji i mým kamarádům z Prahy a Chomutova, kteří chápali, že se práce musí napsat a nemohu se účastnit všech akcí, které se konaly. Děkuji i redaktorům tabletového týdeníku Dotyk, kteří mě nezasypávali tunou práce. A v neposlední řadě děkuji i Kubovi, Kubovi, Kryštofovi, Ondrovi a Tomášovi, kteří spolu se mnou snášeli utrpení psaní bakalářské práce a navzájem jsme se tak motivovali.

Děkuji.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Jan Řápek

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2013

E-mail diplomantky/diplomanta: honzarapek@seznam.cz

Studijní obor/forma studia: žurnalistika/prezenční

Předpokládaný název práce v češtině: Internetová transformace české filmové kritiky na příkladu filmového publicisty Františka Fuky

Předpokládaný název práce v angličtině: Internet transformation of czech film critic for example, a film publicist František Fuka

Předpokládaný termín dokončení: LS 2015/2016

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Filmová kritika je významově formována dynamicky se rozvíjející sférou internetové žurnalistiky. František Fuka je jedním z předních českých filmových kritiků, který dlouhodobě působil v tradičních tištěných médiích a patří i k průkopníkům filmové žurnalistiky na českém internetu. Rád bych ve své práci na jeho tvorbě demonstroval vývoj české filmové kritiky, která přibližně na přelomu desetiletí zažila signifikantní transformaci a z tištěných médií se výrazně posunula na internet. Aktuální filmová kritika je významně ovlivněná internetem, jenž do ní přináší nové trendy a postupy. Recenzenti přestávají být závislí na tištěných periodikách a jsou v současnosti více interaktivně spjatí se čtenáři. František Fuka je typickým příkladem filmového kritika, který využívá a rozvíjí všechny dostupné možnosti internetu pro prezentaci vlastní tvorby i komunikaci se čtenáři. Mým cílem je na jeho profilu prezentovat současné filmové trendy filmové kritiky a poukázat na sblížování filmových kritiků a čtenářů. Vzniká tak interaktivní obecnost, které významně ovlivňuje právě filmový kritik.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

- Proměny české filmové žurnalistiky
  - Filmová kritika na počátku 21. století s akcentem na filmové měsíčníky Cinema a Premiere.
  - Oslabení pozice tištěných médií – Odchod stálých redaktorů z časopisu Cinema a zrušení měsíčníku Premiere.
  - Filmová žurnalistika na internetu – Současné servery zaměřující se na filmový obsah a nové trendy v oblasti filmové kritiky.
  - Filmový kritici na internetu – Významní představitelé filmové kritiky na internetu.
  - Filmové kritiky v současných tištěných médiích – Současní autoři píšící o filmu do tištěných médií.
  - Komparace se zahraničím – Orientační porovnání se zahraniční scénou, kde si tištěné tituly stále udržují své čtenáře i reklamu.
- František Fuka – představitel filmové kritiky v tištěných médiích a na internetu
  - Filmové recenze – Psaní filmových recenzí pro tištěná média, působení v časopisu Cinema

- FFFILM – Recenze psané na internet. Novinky.cz a vlastní blog
- Audiovizuální magazíny – Pořad Odvážné palce na Radio 1 a internetové televizi Stream.cz.
- Sociální sítě – Texty Františka Fuky na sociálních sítích (Twitter, Facebook, Google+)
- Komparativní analýza textů F. F.
  - Porovnání textů v tištěných médiích a internetu
  - Cílová skupina a její proměny
  - Nové trendy a kontexty
  - Předpokládaná perspektiva filmové kritiky v internetové éře

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):

- Blog FFFILM (2010 – 2015)
- Magazín Cinema (2003 – 2008)

Postup (technika) při zpracování materiálu:

- Komparativní porovnání textů v tištěné Cinemě a na internetovém FFFILMu
- Analýza textů
- Řízené osobní rozhovory zaměřené na dané téma

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

- **Osvaldová, Barbora; Tejkalová, Alice: Žurnalistika v informační společnosti**

Publikace zabývající se proměnou produkce i vnímání žurnalistiky. Práce přináší praktický přehled o základních tématech nových médií i námět k úvahám o budoucím společenském vývoji, jenž dnešní média dokumentují i spoluvytvářejí. Obsahuje texty 13 různých autorů.

- **Monaco, James: Jak číst film**

Jedna z nejčtenějších populárně naučných knih o filmu. Publikace popisuje filmové technologie, vývoj, historii i jazyk. Kromě toho přináší i pohled na vztah k dalším druhům umění nebo jako k prostředku masové komunikace.

- **Časopis Cinema**

Filmový měsíčník zabývající se filmovými recenzemi a publicistikou. Vychází od roku 1991. František Fuka byl jedním z redaktorů magazínu.

- **FFFILM**

Webový server Františka Fuky, na kterém publikuje své recenze. Jedná se o autorský blog, na kterém Fuka zveřejňuje nepravidelně své recenze na aktuální hity, či pojednání o starších filmech, v menší míře i o videohrách a osobních zážitcích.

- **Bordwell, David; Thompson, Kristin: Dějiny filmu**

Publikace Dějiny filmu přináší co nejpřesnější obraz filmové scény, který má zahrnout jak podíl autorů na díle, tak i všechny okolnosti podmiňující jeho výsledný účinek. Autoři proto sledují filmovou tvorbu v několika rovinách současně, od proměn stylu a zkoumání způsobu, přes postupné utváření a rozvíjení stěžejních žánrů i proměny narativních struktur až po osudy velkých studií a ekonomické předpoklady jejich fungování.

- **Green, Lelia: The internet: an introduction to new media**

Kniha přibližuje orientaci ve světě internetu a přináší tak několik užitečných praktických rad, které uživatelům pomohou proplout všemi jeho úskalími snadno a elegantně. Kniha zároveň popisuje dopad nových médií na svět a významnost sítí jako YouTube, Twitter nebo Flickr.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

- Králová, Veronika: Vliv digitalizace na práci lokálního novináře
- Kučera, Štěpán: Česká internetová literární kritika a její vývoj
- Radváková, Tereza: Filmová recenze a mediální partnerství
- Nohejl, Tomáš: Česká filmová kritika v časopisech 1981-87

Datum / Podpis studenta/ky

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga
pedagožky/pedagoga

.....
Datum / Podpis

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

Obsah

OBSAH	1
ÚVOD	2
1. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	4
1.1. FILMOVÁ RECENZE A KRITIKA JAKO ŽÁNŘ	4
1.2. PROMĚNY ČESKÉ FILMOVÉ ŽURNALISTIKY NA PŘELOMU MILÉŇIA	6
1.2.1. <i>Filmová kritika po roce 1989 s akcentem na filmové měsíčníky Cinema a Premiere.</i>	7
<i>Cinema</i>	8
<i>Premiere</i>	8
<i>Prodeje a porovnání</i>	9
1.2.2. <i>Oslabení pozice tištěných médií – Odchod stálých redaktorů z časopisu Cinema a zrušení měsíčníku Premiere.</i>	11
<i>Cinema</i>	11
<i>Premiere</i>	13
1.3. FILMOVÁ ŽURNALISTIKA NA INTERNETU – SOUČASNÉ SERVERY ZAMĚŘUJÍCÍ SE NA FILMOVÝ OBSAH A NOVÉ TRENDY V OBLASTI FILMOVÉ KRITIKY	16
<i>FilmPub</i>	16
<i>MovieZone.cz</i>	18
<i>ČSFD.cz</i>	21
<i>A další</i>	24
2. FRANTIŠEK FUKA: PŘEDSTAVITEL FILMOVÉ KRITIKY V TIŠTĚNÝCH MÉDIÍCH A NA INTERNETU – PŘÍPADOVÁ STUDIE	27
2.1. FILMOVÉ RECENZE – PSANÍ FILMOVÝCH RECENZÍ PRO TIŠTĚNÁ MÉDIA, PŮSOBENÍ V ČASOPISU CINEMA	28
2.2. FFFILM – RECENZE PSANÉ NA INTERNET. NOVINKY.CZ A VLASTNÍ BLOG	30
2.2.1. <i>Crowdfunding</i>	32
2.3. KOMPARACE POSTUPŮ – CINEMA VS. FFFILM.....	34
2.4. DOPLŇKOVÉ SLUŽBY FILMOVÉHO KRITIKA – AUDIOVIZUÁLNÍ MAGAZÍNY A SOCIÁLNÍ SÍTĚ.....	37
2.4.1. <i>Audiovizuální magazíny – Pořad Odvážné palce na Radio 1 a internetové televizi Stream.cz.</i>	37
2.4.2. <i>Komunikace s fanoušky – Sociální sítě (Twitter, Facebook, Google+) a fankluby</i>	39
ZÁVĚR	41
SUMMARY	43
POUŽITÁ LITERATURA	45
LITERATURA	45
INTERNETOVÉ ZDROJE.....	46
SEZNAM PŘÍLOH	50
PŘÍLOHY	51

Úvod

Filmová kritika je významově formována dynamicky se rozvíjející sférou internetové žurnalistiky. Tato bakalářská práce si klade za úkol zmapovat podobu, funkci a proměny současné internetové filmové žurnalistiky. Jedná se o současný trend, ve kterém je aktuální filmová kritika významně ovlivněna internetem, jenž do ní přináší nové zvyklosti a postupy.

František Fuka je jedním z předních českých filmových kritiků, který dlouhodobě působil v tradičních tištěných médiích a patří i k průkopníkům filmové žurnalistiky na českém internetu. V jeho osobě se skrývá jakási synergie charakteristických rysů. Je doslova internetovou bytostí, typickým příkladem moderního filmového kritika, který využívá všech možných platform a rozvíjí všechny dostupné možnosti internetu pro prezentaci vlastní tvorby i komunikaci se čtenáři.

V této bakalářské práci budu na tvorbě Františka Fuky demonstrovat vývoj české filmové kritiky, která přibližně na přelomu desetiletí zažila signifikantní transformaci a z tištěných médií se výrazně posunula na internet. Na Fukově příkladu chci dokázat, že současní filmoví recenzenti a kritici přestávají být závislí na tištěných periodikách a jsou v současnosti více interaktivně spjatí se čtenáři. Mým cílem je na jeho profilu prezentovat současné filmové trendy filmové kritiky a poukázat na sbližování filmových kritiků a čtenářů. Vzniká tak interaktivní obecnost, které významně ovlivňuje právě filmový kritik. Je to trend, kterému pomohl příchod nových médií a internetizace žurnalistiky jako takové. Díky internetu se navíc mažou pomyslné hranice a dochází tak ke konvergenci vztahu mezi autorem a čtenářem.

Jako metodu výzkumu práce jsem zvolil případovou studii zaměřenou právě na osobnost Františka Fuky. Případová studie je metodou kvalitativního výzkumu, která využije deskripce jednoho příkladu a následně na jeho příkladu vyvodí závěry i pro ostatní. Jedná se tedy o detailní studii jednoho či malého počtu případů za účelem aplikace získaných poznatků při porozumění případům obdobným. Metodu případové studie jsem zvolil, jelikož internetové scéna je velmi široká a popsat ji podrobně úplně celou je téměř nemožné. Na dobře zvoleném jednotlivci se trendy i postupy lépe popíší. Příklady a výsledky, které platí pro jednoho, následně platí obecně pro celé spektrum případů.

Ve své práci kromě Fuky hodlám popsat i historii českých tištěných velkoformátových filmových titulů a jejich pozdější úpadek. Zaměřil jsem se na filmové časopisy Cinema, která

se u nás vydává nepřetržitě od roku 1991, a měsíčník Premiere, který byl vydáván mezi lety 2000 až 2008. Popíšu i současné internetové servery zabývající se filmem a filmovou kritikou, jako jsou například FilmPub, MovieZone.cz, Česko-slovenská filmová databáze nebo FFFILM. Hodlám poukázat na současné trendy internetové žurnalistiky jako je crowdfunding¹, práce se sociálními sítěmi nebo natáčení audiovizuálních relací. Na závěr práce tyto vlivy zhodnotím a pokusím se předpovědět, jakým směrem by se zkoumaný žánr mohl vydat v dalších letech.¹

---

¹ Po osobním rozhovoru s Františkem Fukou jsme se rozhodli o kosmetickou úpravu názvu bakalářské práce oproti tezi. Současný název je o něco poetičtější a rozvernější. Přesně jako práce Františka Fuky.

1. Teoretická východiska

K popsání vytyčených cílů je nejlepší začít vypsáním základních faktů a jejich deskripcí. V následujících kapitolách se bude tato bakalářská práce zabývat kritikou potažmo recenzí jako takovou a především historií české filmové kritiky. Nejprve v tištěných médiích a posléze probere i základní současné internetové servery. Cílem této části je dobře zmapovat celou scénu českých filmových titulů, abychom se v ní lépe orientovaly a v další části tak už pracovali se zavedenými termíny a úkazy.

1.1. Filmová recenze a kritika jako žánr

Filmová kritika je neodmyslitelnou součástí světa filmu. Jako každá oblast lidské činnosti, má i ona svou historii, směry, vůdčí představitele, aktuální přítomnost, stejně jako i trendy ovlivňující její budoucnost. Budeme-li chápat filmovou kritiku jako poučnou rozpravu o filmovém médiu či jako jeden z možných způsobů tvůrčí reflexe, můžeme nalézt první filmově kritické texty již v počátcích kinematografie. Už v roce 1905 je založen americký týdeník *Variety*, který se zpočátku věnuje především newyorskému varieté, ale už o dva roky později otiskl i první filmovou recenzi. V roce 1915 dokonce už básník Vachel Lindsay vydává knihu *Umění filmu*, jednu z prvních teoretických publikací. Rozmach poté přichází ve třicátých letech dvacátého století, kdy jsou založeny *The Hollywood Reporter* nebo britský *Sight & Sound*. Tehdy také v roce 1934 začal vycházet i první český filmový časopis *Kinorevue*.

Slovo kritika pochází z řeckého *kriteion*, tedy posuzovat. V širším pojetí se jedná o metodu novinářské práce, jejímž smyslem je kritické hodnocení určité události. V užším smyslu vyjadřuje názor na dílo a zároveň také posuzuje, ozřejmuje důvody vzniku díla a zasazuje je do společenských nebo uměleckých souvislostí. Kritika je velmi podobná recenzi, má však větší rozsah, nahlíží na kritizovaný objekt z více úhlů pohledu a snaží se nejen o informování čtenáře, ale také pomáhá při pochopení díla.²

Recenze oproti tomu vychází z řeckého *re-censeo*, což v překladu znamená přehlížet, posuzovat nebo uvažovat. Jedná se o shrnující zhodnocení a posudek. Úkolem recenze je především informovat veřejnost o díle v jeho hlavních rysech. Na rozdíl od kritiky nemá recenze velký rozsah, a proto se soustřeďuje pouze na hodnocení výrazně kladných či výrazně

---

² OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozšířené vyd. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7.

záporných hodnot. Zároveň stručně představuje tvůrce, sleduje dílo od zrodu a zařazuje jej do kontextu další umělecké činnosti.³

Český filmový kritik Kamil Fila na svém blogu Ještěvětšíkritik.cz popisuje definici kritiky jako disciplínu nebo mentální proces umožňující sednout si před prázdnou stránku a utřídit si myšlenky. Kritika pro něj znamená mnohem víc, než jenom dávat palec nahoru a dolů, mnohem víc, než jenom vymyslet nějaké peprné narážky. Fila také tvrdí, že kritika nemůže být zcela neutrální, ale může být metodická. Kritik podle něj musí být zaujatý a tuto zaujatost musí dát najevo a vysvětlit v textu její důvody. Kritika totiž nestojí na pouhých názorech, naopak je až analýzou pomocí názorů, zkoumáním podmínek možnosti nějakého soudu.

„Jinými slovy: kritika není ani pouze subjektivní (ve smyslu „nesená výhradně emocemi a předsudky“), ani nemůže být objektivní (ve smyslu „nezaujatá“ a „nestranná“). Kritika jako žánr je text, který nastavuje a ozřejmuje kritéria hodnocení. Ta jsou ale pochopitelně dána individuálním vzděláním, vkusem, statusem a životním přesvědčením autora/ky textu. Vyargumentovaný názor jednoho kritika pak čtenář může porovnávat se svými názory a názory jiných kritiků. V tom je smysl demokracie, v tom je kouzlo a přínos čtení kritik – čtenář si tříbí své názory v konfrontaci s někým jiným. Kritik hledá a ptá se, nevynáší jenom kategorické soudy. Psaní o umění (i zábavě) může být vášnivé, ale skutečně kritickým se stává až tehdy, pokud v sobě obsahuje racionálně strukturovanou argumentaci. Jinak je to hospodské žvanění.“

O filmové kritice se zmiňuje i James Monaco ve své knize Jak číst film. Na příkladu krátkého filmu Mela Brookse a Ernesta Pintoffa Kritik z roku 1963 popisuje, jaké jsou zásadní polemiky o kritice. Divák si už během promítání filmu pokládá několik podstatných otázek. „*Za film platíme určitou cenu; co za to dostáváme? Jak určíme hodnotu filmu? Jsou tedy hodnoty filmu zcela relativní? Existují nějaká opravdu univerzální pravidla pro filmové umění?*“⁴

Takové otázky podle Monaca pocházejí z oblasti filmové teorie a kritiky, dvou propojených, ale ne zcela totožných činností, které mají za společný cíl zvýšení porozumění fenoménu filmu. Obecně tedy platí, že teorie je abstrakce, zatímco kritika by měla být praxí.

³ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozšířené vyd. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7.

⁴ MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií: umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2004. Albatros Plus. ISBN 80-000-1410-6.

Teoretik se zabývá tím, čím by měl film být a zkoumá celou škálu filmových činností, rozebírá naraci, mizanscénu nebo kameru a teprve potom vyvozuje předběžné závěry o povaze filmu. Na druhou stranu kritik se zabývá jenom tím, čím film ve skutečnosti je, poměřuje film podle svých požadavků a posuzuje jej.

Na nejnižším konci pomyslné stupnice tak podle něj nalezneme kritiku toho druhu, jakou provozuje recenzent: spíše reportáž než analýza. Recenzentovým úkolem je film popsat a zhodnotit. Tedy provést dva celkem jednoduché úkoly.

Na druhém konci Monacovy stupnice je poté takový druh filmové teorie, která má málo či dokonce nic společného se skutečnou praxí filmu: intelektuální činnost, která existuje především kvůli sobě samé a má výsledky, ale nemá nutně příliš velký vztah ke skutečnosti světa. Mezi těmito dvěma extrémy je mnoho prostoru pro užitečnou a zajímavou práci.⁵

Jak ale píše Radomír D. Kokeš ve své knize Rozbor filmu, nejdůležitější je vědět, pro koho vůbec píšete. „*Váš text musí komunikovat se čtenářem, vést jej během jeho četby a snažit se být co nejsnáze pochopen... to v žádném případě neznamená, že máte psát triviálně a nedej bože předpokládat, že váš čtenář je hlupák. Znamená to psát konkrétně, jasně a srozumitelně.*“⁶

1.2. Proměny české filmové žurnalistiky na přelomu milénia

Formát časopisu se podle Praktické encyklopedie žurnalistiky charakterizuje právě svou cílovou skupinou. Dále pak i svou lokací, periodicitou a menší aktuálností a větší podrobností probíraných témat.⁷ Podskupinou časopisů jsou poté magazíny, které jsou svou podstatou polytematické a jsou schopny spojovat námětově a žánrově nesourodé a formálně odlišené menší celky.

Na české novinářské scéně existuje sektor zaměřený na tituly odborné, společenské i zájmové. Místo se našlo i pro filmové časopisy věnované běžným filmovým fanouškům, případně dokonce běžným návštěvníkům kin. Populární či řekněme mainstreamové filmové časopisy, stejně jako tituly odbornější zaměřené spíše pro filmové odborníky. Česká filmová žurnalistika ale v novém tisíciletí prošla velkými změnami, které znamenaly přechod z tisku

---

⁵ MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií: umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2004. Albatros Plus. ISBN 80-000-1410-6.

⁶ KOKEŠ, Radomír D. *Rozbor filmu*. Vydání první. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, 2015. Opera Universitatis Masarykianae Brunensis. Facultas philosophica. ISBN 978-80-210-7756-0.

⁷ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozšířené vyd. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7.

na přístupnější internet. I zde jsou populární právě spíše weby pro filmové fanoušky. Šíře internetu ale dovoluje, aby si téměř každý našel to pravé.

1.2.1. Filmová kritika po roce 1989 s akcentem na filmové měsíčníky Cinema a Premiere.

Česká filmová publicistika se po roce 1989 potažmo, ještě na začátku 21. století, nesla ve znamení příchodu několika nových tištěných filmových titulů. V devadesátých letech přišlo na poli českého filmového tisku velké zemětřesení. Po revoluci nepřežily čtrnáctideníky Záběr a Scéna, zaniklo Kino a posléze Kinorevue.⁸ Zůstal jen „nejstarší vycházející český filmový časopis“⁹, informačně hutný Filmový přehled.

Od roku 1991 navíc vycházel a stále vychází a časopis Cinepur, který má ve svém podtitulu „Časopis pro moderní cinefily.“¹⁰ Časopis se prezentuje jako kritický dvouměsíčník snažící se držet krok s časopisy západního typu jako například Film Comment nebo Cahiers du Cinema.¹¹ Časopis vydává Sdružení přátel Cinepuru a jeho šéfredaktorkou je Jindřiška Bláhová, redakce pak ještě čítá dvojici Lukáš Skupa a Antonín Tesař a několik externích spolupracovníků.¹²

Na okraj zájmu společnosti je také odsunutý pravidelný čtvrtletník Film a doba, který je vydáván už od roku 1955. Film a doba sleduje a přináší reflexe vývojově progresivních tendencí v oboru. Vedle hrané kinematografie se tento čtvrtletník věnuje také filmu dokumentárnímu, animovanému i experimentálnímu.¹³ Odpovídá tak spíše na potřeby konzervativnějších členů filmových klubů, které ze všeho nejvíc zajímají referáty o festivalovém dění a pokud možno co „nejobjektivnější“ psané kritiky. V současnosti je Film a doba vydáván Spolkem přátel Filmu a doby s finanční podporou Ministerstva kultury České republiky. O vedení časopisu se stará především trojice Eva Zaoralová, Stanislav Ulver a Radana Ulverová. Publikovány jsou často ale i texty jiných autorů jako je například publicistka a spisovatelka Tereza Brdečková.

---

⁸ HALADA, Andrej. *Který filmový měsíčník přežije?* Nedělní noviny. 2000, , 2.

⁹ *Film a Doba*. 2016, **62**(1/2016). ISSN 0015-1068.

¹⁰ *Cinepur*. 2016, 2016(104).

¹¹ FILA, Kamil. *Nevyzpytatelné cesty populárních filmových časopisů v Česku: Vzestup a pád Cinemy, hledání cesty mezi prestiží, lidovostí a life-stylem Premiere*. *Cinepur*. 2009, (62).

¹² *Cinepur*. 2016, **2016**(104).

¹³ *Film a Doba*. 2016, **62**(1/2016). ISSN 0015-1068.

Cinema

Už od roku 1991 fungovala v České republice česká verze měsíčníku Cinema. Ta vznikla na základě převzaté licence německého měsíčníku téhož jména. Cinema se od počátku výrazně orientovala na úplný divácký servis, podávala populárně podaný přehled všech měsíčních premiér spojený s obsahy filmů a procentuálním hodnocením, doplněné i o tematické články a profily. Tento trend se také ukázal jako dobře a čtenářskému zájmu zcela odpovídající. Už od založení fungovala Cinema pod vedením šéfredaktorky Ivy Hejlíčkové.¹⁴ Filmový kritik Kamil Fila ve své Glose pro časopis Cinepur pospal filmový měsíčník následovně:

„Kdo četl Cinemu od roku 1991 do roku 2008, musel si všimnout neustálých, pozvolných, ale ve výsledku výrazných změn, daných snahou redakce kultivovat své čtenáře a spolu s nimi intelektuálně růst. Jistěže interní politika Cinemy byla „děláme komerční časopis“, ale texty v ní šly daleko za hranice toho, co by například bylo běžně tisknutelné v novinách.“¹⁵

V roce 2000 ale přišel malý zlom. Na český trh přišly hned dva licencované časopisy, které byly formálně i obsahově velmi podobné fungující Cinemě. Byly to měsíčníky Premiere a Total Film, oba disponující zahraničním know-how.¹⁶

Měsíčník Total Film vyšel poprvé 24. února 2000 v nákladu 40 tisíc výtisků.¹⁷ Šéfredaktorkou byla Lada Hesová. Total Film vycházel z licence stejnojmenného britského titulu, který vychází až do dneška. Česká verze ale takové štěstí neměla. Ačkoliv se chtěla česká verze zaměřit především na mladší čtenáře, čemuž odpovídal i obsah a grafika, vydržela na českém trhu pouze do konce roku, kdy společnost Art Consulting ukončila jeho vydávání.

18

Premiere

Mnohem úspěšnějším se stal druhý projekt, který taktéž startoval v roce 2000. Česká verze celosvětového časopisu Premiere společnosti Hachette Filipacchi 2000 odstartovala ve

---

¹⁴Iva Hejlíčková: Zakládat druhou Cinemu asi nemá smysl. Strategie [online]. Mladá Fronta, 2009 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://strategie.e15.cz/rozhovor/iva-hejlickova-zakladat-druhou-cinemu-asi-nema-smysl-411745>

¹⁵FILA, Kamil. *Nevyzpytatelné cesty populárních filmových časopisů v Česku: Vzestup a pád Cinemy, hledání cesty mezi prestiží, lidovostí a life-stylem Premiere*. Cinepur. 2009, (62).

¹⁶KRUPKA, Jaroslav. *Nové tituly pro filmové fanoušky*. Strategie. MF, 2000.

¹⁷KRUPKA, Jaroslav. *Nové tituly pro filmové fanoušky*. Strategie. MF, 2000.

¹⁸Total Film skončil. *IHNed* [online]. 2001 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-1003970-total-film-skoncil>

zmíněném roce dubnovým číslem. Česká mutace původně francouzského titulu se přidala k verzi Korejské, Polské, Portugalské, Španělské, Ruské, Japonské a Americké.¹⁹ Vedením titulu byl pověřen Tomáš Baldýnský, s ním spolupracovali například Tomáš Hoffman, Honza Dědek nebo Petr Bílek jr.²⁰ Zakládající šéfredaktor Baldýnský později na stránkách Premiere hodnotil svou původní vizi:

„Ta byla dost naivní. Chtěl jsem dělat časopis hlavně pro sebe a pro své kamarády, měl to být filmový časopis, jaký jsme sami chtěli číst. Omlouvá nás to, že jsme byli mladí, nezkušení a nepotřebovali jsme peníze.“²¹

Už od počátku tvůrci měsíčníku tvrdili, že filmové recenze budou tvořit asi 10 % obsah. Důraz se tak kladl především původní rozhovory, reportáže a zákulisí filmu. Důležitou složkou časopisu Premiere se také staly exkluzivní fotografie. Na těch titul stavil i svou mezinárodní koncepci.²²

Už po necelých dvou letech přišli v Premiere na řadu první změny. Když se v roce 2001 jednalo o prodeji Cinemy, jednou z možností bylo i sloučení s Premiere. To se ale nakonec neuskutečnilo a Cinema od Bontonu pod křídla vydavatelství Burda. Došlo ale ke změnám v Premiere. Tomáše Baldýnského na šéfredaktorském postu vystřídala Lada Hesová, které před tím vedla měsíčník Total Film.²³ O pár měsíců později navíc přišla první změna formátu. Od března 2002 začala Premiere vycházet ve dvou formátech – velkém za cenu 79,- Kč a malém s cenou 29,- Kč.²⁴ Ke změně formátu se měsíčník později uchýlil ještě jednou. Od roku 2005 oba formáty sloučil a Premiere tak vycházela v pouze středním formátu.²⁵ O rok později došlo k další změně ve vedení. Hesová odešla vézt časopis Elle, který stejně jako Premiere vydávalo Hachette Filipacchi 2000. Hesové místo zaujal Jan Rudovský.²⁶

Prodeje a porovnání

Cinema v devadesátých letech mívala tištěný náklad 65 tisíc výtisků. Ten ale postupně klesal. V roce 1997 byl tištěný náklad 57 tisíc výtisků s tím, že se prodalo necelých 40 tisíc. Na přelomu milénia pak Cinema vycházela v nákladu 45 tisíc s prodaným nákladem 26 tisíc

---

¹⁹ *Premiere: Časopis, který miluje film*. Hachette Filipacchi, 2009, (108).

²⁰ KRUPKA, Jaroslav. *Nové tituly pro filmové fanoušky. Strategie*. MF, 2000.

²¹ *Premiere: Časopis, který miluje film*. Hachette Filipacchi, 2009, (108).

²² KRUPKA, Jaroslav. *Nové tituly pro filmové fanoušky. Strategie*. MF, 2000.

²³ *Změny magazínu Premiere. Marketing & Media*. 2001.

²⁴ *Premiere jde do miniverze. Marketing & Media*. 2002.

²⁵ *Premiere: Časopis, který miluje film*. Hachette Filipacchi, 2009, (108).

²⁶ *České Elle bude šéfovat Hesová. Lidové noviny*. 2005.

výtisků.²⁷ Od příchodu Premiere pokles pokračoval ještě o něco výrazněji a v roce 2008 tak prodaný náklad časopisu pouze na 10 tisících výtisků.²⁸

Premiere ve svém prvním měsíci přišla s tištěným nákladem 30 tisíc kusů, ale prodalo se pouze pár tisíc výtisků. Číslo magazínu, který miluje film, ale šla nahoru. V Květnu 2005, tedy pět let po začátku vydávání, činil vydaný náklad 87 600 výtisků, prodáno bylo 74 144 výtisků. To byl ale zároveň pomyslný vrchol časopisu. Tištěný náklad se rok od roku pomalu snižoval. V roce 2006 byl 67 250 výtisků, o rok později pak lehce přes 51 tisíc a z toho prodaných 37 543 čísel. Tato čísla zůstala už téměř nezměněna. Premiere se stále prodávalo okolo 35 tisíc výtisků.²⁹

Podle výzkumu odhadů čtenosti tisku Media projekt si ale Cinema udržovala čtenost až 90 000, zatímco Premiere se drželo na 67 000.³⁰ Cinema a Premiere tak na začátku milénia prakticky ovládly trh s filmovými časopisy. Tyto mainstreamové filmové tituly si dokonce našly cestu i na vyhlašování cen České lvy, kdy každý titul po nějakou dobu vyhlašoval svou speciální cenu diváků, ačkoliv se nejednalo o tituly odborné, jak jednou v Reflexu poznamenal tehdejší šéfredaktor Tomáš Baldýnský:

„Premiere opravdu není odborný filmový časopis - to je třeba Filmový přehled nebo Film a doba. Premiere je komerční časopis o hvězdách a o zákulisí filmu, rozhovory a reportáže v odborném filmovém časopisu zřídka najdete - orientuje se na analýzy, filmografie, Robert Bresson je pro něj zajímavější než Tom Cruise. U nás je to naopak.“³¹

Kritik Kamil Fila oba konkurenční časopisy porovnal ve své glose Nevyzpytatelné cesty populárních filmových časopisů v Česku pro Cinepur:

„Pokud se od sebe v něčem zásadním lišily, pak v tom, že v Cinemě byly na prvním místě subjektivně psané recenze (review), zatímco v Premiere se kladl důraz na žánr preview (předběžné informační texty) a recenze byly psány většinou záměrně zaměnitelným stylem. Důležité ovšem bylo, že recenze v Premiere se mohly dost výrazně odlišovat od oslavného

---

²⁷ Periodický tisk. ABC [online]. [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.abccr.cz/overovana-data/periodicky-tisk/>

²⁸ FILA, Kamil. *Nevyzpytatelné cesty populárních filmových časopisů v Česku: Vzestup a pád Cinemy, hledání cesty mezi prestiží, lidovostí a life-stylem Premiere*. Cinepur. 2009, (62).

²⁹ Periodický tisk. ABC [online]. [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.abccr.cz/overovana-data/periodicky-tisk/>

³⁰ ODHAD ČTENOSTI TISKU - MEDIA PROJEKT. Unie vydavatelů ČR [online]. 2016 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: http://www.unievydavatelu.cz/cs/unie_vydavatelu/medialni_data

³¹ BALDÝNSKÝ, Tomáš. Vzkaz. Reflex. 2000.

*tónu preview a časopis tím prokazoval svou myšlenkovou nezávislost na různých propagačních kampaních. Dlužno dodat, že Cinema byla ve svých recenzích mnohem opatrnější a hodnocení fungovalo na kumulativním modelu kvality (má-li film aspoň trochu slušné řemeslné parametry a profesionální herecké výkony, nemůže klesnout pod 40 %, přidá-li se ambiciózní scénář, nemůže film získat méně než 60 %, i když tón a argumenty recenze naznačují příkřejší pohled).*³²

Česká scéna s filmovými tituly se tak na začátku 21. století nacházela v jakémisi dvojvládní měsíčníků Cinema a Premiere. Ani jeden z nich ale nikdy nebyl časopisem vysloveně bulvárním. Nikdy v nich nevycházely uměle vytvořené kauzy a čtenáři se nedočkali zpráv ze soukromí hvězd, i kdyby byly sebe více ověřené. Oba filmové časopisy tak jen pracovaly s lehce odlišnými formami infotainmentu, tedy mixu zpráv (info) a zábavy (entertainment), případně zpráv ze showbizu. Drobným rozdílem mezi oběma časopisy byl fakt, že Cinema uváděla hodnocení v procentech (0, 20, 40, 60, 80 nebo 100 %), zatímco v Premiere redaktoři udělovali hvězdičky na škále od jedné do pěti.

1.2.2. Oslabení pozice tištěných médií – Odchod stálých redaktorů z časopisu Cinema a zrušení měsíčníku Premiere.

Razantní zlom v české filmové publicistice přišel v druhé polovině první dekády dvacátého století. V roce 2008 došlo k zemětřesení nejprve v redakci filmového měsíčníku Cinema, později došlo ke změnám v časopisu Premiere, který byl nakonec úplně zrušen.

Cinema

Jako první přišly problémy na řadu v měsíčníku Cinema. Podle tehdejší šéfredaktory Ivy Hejlíčkové byl úpadek staré Cinemy uzpůsoben souběhem několika okolností.

*„Jednak otázka neschopného vydavatele, který nebyl ochoten se novinami zabývat. Jednak prudce narůstající moci internetu, který mediální scénu výrazně mění, ze všeho nejvíc právě v oblastech hudby a filmu.“*³³

Cinema se v České republice vydávala od počátku 90. let. Zpočátku patřila mezi dominanty na trhu filmových časopisů, ale od roku 1999 náklad Cinemy neustále klesal. Nakonec se dostal až pod hranici 10 tisíc výtisků. Problémy začaly přicházet v době, kdy se

---

³² FILA, Kamil. *Nevyzpytatelné cesty populárních filmových časopisů v Česku: Vzestup a pád Cinemy, hledání cesty mezi prestiží, lidovostí a life-stylem Premiere*. Cinepur. 2009, (62).

³³ SEDLÁČEK, Jaroslav. Iva Hejlíčková: Z šéfredaktorské židle rovnou na pracák. OnaDnes [online]. 2009 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: http://ona.idnes.cz/iva-hejllickova-z-sefredaktorske-zidle-rovnou-na-pracak-pg2-/spolecnost.aspx?c=A090803_184847_ona_ony_ves

vydavatelem časopisu na začátku milénia stal mediální dům vydavatelství Burda. To si tehdy nebylo schopné si s vydáváním Cinemy poradit, neboť mělo zkušenosti spíše s jiným typem časopisů. Burda je i dnes primárně zaměřená na ženské časopisy s vyšším nákladem jako jsou Elle, Joy, Appetit nebo Marianne.³⁴ Většina z tehdejších titulů byly pouze překlápané licencované tituly. Cinema byla v porovnání s těmito tituly nízkonákladovým časopisem, ale s poměrně velkou cenou. Navíc s vlastní redakcí a plně vlastním autonomním obsahem. A s tím si Burda podle tehdejší šéfredaktorky Ivy Hejlíčkové nedokázala úplně poradit. „Cinema byla poměrně exkluzivní svojí cenou i vzhledem a pravidla práce s takovými časopisy jsou zkrátka jiná.“³⁵

V polovině první dekády nového tisíciletí se tak Cinema dostala do vydavatelství Geronia vlastněného Řekem Constantinem Gerouem, který už vydával Cinemu v Polsku a Maďarsku.³⁶

Vydavatelství Geronia si ovšem se Cinemou také nevědělo moc co počít. Česká mutace časopisu Cinema se výrazně odchylovala od způsobu, který razila její mateřská německá verze a ostatní licencované neboli překlápané verze v dalších státech. V Cinemě byl kladen důraz především na dlouhé souvislé texty, psané literárně cizelovaným jazykem, čímž se Cinema zároveň odlišovala od konkurence v čele s Premiere. Na přelomu let 2008 a 2009 přišlo v časopisu zemětřesení. Iva Hejlíčková to později popsala následovně:

„Vydavatel sídlí v Řecku a už několik let se mnou komunikoval jen přes výkonnou ředitelku. Důvod, proč byl nespokojen, mi ale v dnešní době přijde docela logický. Cinema se pravděpodobně neprodávala tak, jak by si vydavatel představoval, a proto se rozhodl pro změny.“³⁷

Řecký vydavatel, který také vydával pornografický titul Hustler, se v říjnu 2008 rozhodl pro úsporná opatření. Pro něj příliš drahé stálé redaktory se rozhodl nahradit širší základnou českých externích redaktorů s tím, že časopis i nadále povede šéfredaktorka Iva

---

³⁴ Časopisy Burda [online]. Burda, 2016 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://burda.cz/cs/casopisy>

³⁵ Iva Hejlíčková: Zakládat druhou Cinemu asi nemá smysl. Strategie [online]. Mladá Fronta, 2009 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://strategie.e15.cz/rozhovor/iva-hejlickova-zakladat-druhou-cinemu-asi-nema-smysl-411745>

³⁶ Iva Hejlíčková: Zakládat druhou Cinemu asi nemá smysl. Strategie [online]. Mladá Fronta, 2009 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://strategie.e15.cz/rozhovor/iva-hejlickova-zakladat-druhou-cinemu-asi-nema-smysl-411745>

³⁷ Iva Hejlíčková: Zakládat druhou Cinemu asi nemá smysl. Strategie [online]. Mladá Fronta, 2009 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://strategie.e15.cz/rozhovor/iva-hejlickova-zakladat-druhou-cinemu-asi-nema-smysl-411745>

Hejlíčková. Cinema se měla stát časopisem otevřenějším širšímu publiku, přinést pestřejší pohled na českou i zahraniční kinematografii a nebýt, podle vyjádření nové redakce, tolik „artová“. O čtyři měsíce později časopis opustila i šéfredaktorka Hejlíčková.

„Za těchto podmínek jsem nepovažovala za možné dělat časopis, pod který bych se mohla podepsat. Hlavně se mi to ale nezdálo jako koncepční řešení. Po dohodě jsme se tedy rozešli.“

Motivem úpadku časopisu Cinema byl i fakt, že stálé a zkušené filmové redaktory jako Jaroslav Sedláček nebo Ondřej Vosmík nahradili externisté s minimálními zkušenostmi s tvorbou filmových časopisů a dříve pracovali převážně v pornografických titulech, jako je Hustler, Leo nebo Sex Kontakt magazín. To potvrdila i Hejlíčková.

„Pokud vím, šlo opravdu o partu lidí, která pro vydavatelství dělala časopis Hustler, převážně jako externí spolupráci. Bylo mi řečeno, že jsou to filmoví fandové. Cinemu pak začali dělat také externě.“

Kromě stálých externistů, ale pro Cinemu tehdy přestal psát i František Fuka, který sice byl taktéž externistou, ale budoucí spolupráce by ani pro něj už neměla smysluplného pokračování. Na svém blogu celou situaci okomentoval v příspěvku Nová Cinema následovně:

„Leckdo si taky dělá legraci z toho, že do Cinemy teď píší převážně lidi, kteří předtím psali do erotických časopisů, ale to není o nic horší kvalifikace, než ta, kterou jsem měl před 13 lety já (pár napsaných recenzí na videohry). Jenom by mě zajímalo, jestli pan Constantin Gerou (který je Řek a neumí česky) tuší, co se v novém čísle jeho časopisu objevilo za texty. Jestli mu opravdu nevadí ten naprosto zásadní a objektivně prokazatelný rozdíl (když ignoruji všechny ostatní subjektivní rozdíly) - že totiž předchozí redakce v naprosté většině případů věděla, jak se píše recenze, jak se píše jméno kterého herce a co je to shoda podmětu s přísudkem.“³⁸

Premiere

V časopisu Premiere se daly věci do pohybu v polovině roku 2008. Tehdy se vydavatelství Hachette Filipacchi 2000 (dnešní vydavatelský dům Burda Praha) rozhodlo přijít s relaunchemⁱⁱ svého filmového měsíčníku. Hlavní změnou byl odchod a příchod

---

³⁸ FUKA, František. Nová Cinema. In: *FFFILM* [online]. 2008 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/2008/12/nov-cinema.html>

několika redaktorů a změna ve vedení. Jana Rudovského tehdy nahradil Pavel Vondráček, který zároveň s Premiere vedl i sblížený Maxim od stejného vydavatelství.

Nová vize časopisu zahrnovala hlavně rozšíření cílové skupiny na 19-35 let. Vedení toho chtělo dosáhnout rozšířením redakčního obsahu z filmu na vizuální kulturu obecně, důrazem na film jako lifestylový fenomén, posílením servisní stránky časopisu a zvětšením prostoru pro autorské recenze. Inovací prošla i grafika časopisu.³⁹

Články v Premiere té doby se týkaly především toho, čeho se podle vedení zabývají mladí muži/filmoví fanoušci. Například tedy o techniku, o filmové triky a jiné technické aspekty natáčení, zbraně používané v akčních a válečných filmech, auta, internet a lehkou zábavnou erotiku. Redaktoři Premiere navíc vystoupili z anonymity a stali se aktéry reportážních článků, ve kterých se přímo objevovali jejich fotografie na místě činu. Filmový kritik Kamil Fila nový styl Premiere popsal ve své glose pro časopis Cinepur následovně:

„Co se týče ideologie textů, je nová Premiere ve výsledku mnohem lepší a ostřejší kritikou popkultury, než bývala dřív, protože ji dělají lidé, kteří popkulturou naplno žijí a bezvadně se v ní orientují. Zároveň nyní ale časopis také zastává schválně mnohem více ignorantský přístup k čemukoli s nálepkou „umění“. Mantinely pro „velkou filmovou rodinu“ se tedy opět zúžily.“⁴⁰

V novém módu ale Premiere vydrželo jenom pár měsíců. Už v průběhu roku 2009 nešlo jít časopis předplatit a nakonec vydavatelství vypustilo zprávu, že se časopis ruší. Poslední číslo vyšlo v květnu 2009. Počet vydaných čísel se tak zastavil na čísle 108.

Premiere si drželo stabilní náklad kolem pětaticeti tisíci prodaných výtisků. Konkurenční Cinema přitom hlásila náklad pouze deseti tisíc čísel. Ani to však na udržení redakce nestačí. Problém totiž nebyl v lehce klesajícím nákladu, jako spíše v propadu inzerce. Premiere byla dlouhá léta vedena jako klasický unisexový časopis, určený široké skupině čtenářů. Ani zmíněný relaunch se zaměřením na mladé muže ji moc nepomohl. Navíc ani české distribuční společnosti nechtěli v časopisech inzerovat. Pavel Vondráček podle serveru

---

³⁹ Relaunch magazínu Premiere. *Marketing a Media* [online]. 2009, , 1 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://mam.ihned.cz/c1-27604310-relaunch-magazinu-premiere>

⁴⁰ FILA, Kamil. Nevyzpytatelné cesty populárních filmových časopisů v Česku: Vzestup a pád Cinemy, hledání cesty mezi prestiží, lidovostí a life-stylem Premiere. Cinepur. 2009, (62).

filmografie.cz také přiznal, že určitý podíl na ukončení aktivity časopisu tak má celosvětová ekonomická krize.⁴¹

„Pro takový typ média jakým je Premiere se, ve srovnání s dalšími tituly našeho vydavatelství jako je třeba Elle, kde inzerují módní a kosmetické společnosti, anebo Appetit, ve kterém mají své reklamy gastronomické firmy, inzerce shání obtížně. Britský časopis Empire má 80% příjem od filmových distributorů, z reklam na filmy, počítačové hry, DVD a playstation. To u nás vůbec nefunguje, distributori se vymlouvají, že o jejich filmech stejně musíme psát. A souvisí to i s pirátstvím, Češi jsou zvyklí si filmy stahovat z internetu,“⁴² vyjádřil se tehdy pro on-line deník Týden.cz poslední šéfredaktor Premiere Pavel Vondráček.

Vedení vydavatelství při konci Premiere tvrdilo, že čtenáři o svůj časopis nepřijdou, jen si jej budou muset číst přes internet. To Týdnu potvrdil i Generální ředitel vydavatelství Hachette Filipacchi Bronislav Kvasnička, s tím, že koncept je hotový a čeká se na testování. Ani to se však nakonec nestalo. Jedním z důvodů mohlo podle iDNES.cz i serveru Kinobox.cz být střet zájmů několika redaktorů. Václav Rybář by tím konkuroval vlastnímu filmovému webu Moviezone.cz. Redaktor Aleš Smutný byl redaktorem internetového magazínu Filmweb a šéf internetu Hachette Filipacchi Jan Václav Čep by zase konkuroval serveru Dokina.cz, který ovládal přes společnost Tiscali Media.

Zánik časopisu Premiere tak symbolizuje úpadek českých filmových tištěných titulů. A ačkoliv u nás prakticky velkoformátové filmové tituly přestaly vycházet, ve světě se na druhou stranu stále ještě drží a to především díky inzerci filmových studií a distributorů. Ve Velké Británii tak například vycházejí měsíčníky Total Film nebo Empire, jeho příjem z 80 procent tvoří příjem od filmových distributorů nebo reklamy. Ve Spojených státech se zase drží dva významné týdeníky The Hollywood Reporter a Variety. Tyto dva speciálně velkou část zisku utrží zkraje roku během tzv. Oscarové sezóny, kdy si studia v titulech platí velkou reklamu pro své filmy, které chtějí dostat na oči hlasujícím akademikům. V Evropě ještě stále vychází původní mutace českých filmových titulů, tedy německá Cinema a Premiere ve Francii.

Na přelomu let 2008 a 2009 tak prakticky došlo k zániku filmového tištěného trhu. Radikální změnu zajeté Cinemy a definitivní odstavení měsíčníku Premiere provázely stejné

---

⁴¹ Časopis Premiere ohlásil definitivní konec.. *Filmografie.cz* [online]. 2009 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.filmografie.cz/clanek/662-casopis-premiere-ohlasil-definitivni-konec/>

⁴² Filmový měsíčník Premiere plánuje přechod na on-line. *Týden* [online]. 2009 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/media/tisk/filmovy-mesicnik-premiere-planuje-prechod-na-on-line_115677.html

problémy. Vydavatelé neměli dostatek příjmů z reklamy. Ukázal se tedy problém obecného vydávání pro nespecifikovanou cílovou skupinu, na kterou jde špatně mířit inzerce. To a neschopnost vydávat takovýto náročný titul vedli v obou případech k faktickému zániku časopisů. Od té chvíle se zatím nenašel nikdo, kdy by si do podobného projektu pustil. Příklady ukazují, že by se dopředu jednalo o finančně velmi těžko udržitelný projekt.

1.3. Filmová žurnalistika na internetu – Současné servery zaměřující se na filmový obsah a nové trendy v oblasti filmové kritiky.

Tím, že skončila éra velkých tištěných filmových magazínů, neskončila nutně filmová kritika v tištěných médiích. Tam nadále pokračuje jako součást kulturních rubrik v zajetých denících a týdenících. Takovým příkladem je například filmová kritička Mirka Spáčilová, která vede kulturní rubriku v nejčtenějším seriózním českém deníku Mladá fronta Dnes. Filmovou rubriku najdeme i v týdenících. V týdeníku Respekt se filmu věnuje Jindřiška Bláhová a v týdeníku Reflex Tereza Spáčilová nebo Darek Šmíd.

I tyto média ale své filmové recenze většinou nechávají publikovat i na internetu. Nejčastějším důvodem je rychlost, která je největší devizou internetu. Nepočítáme-li živé vstupy a agenturní zpravodajství, je podle specialisty na online žurnalistiku Adama Javůrka internet o poznání mrštnějším médiem než TV nebo tisk. Informační zpoždění internetu je pouze pár minut, zatímco u TV a rozhlas se jedná obvykle už o pár hodin, v tisku se informace objeví až příští den anebo později.⁴³ I proto si je možné všimnout nárůstu počtu (nejen) filmových blogů. Autoři do blogů mohou zapisovat i své postřehy z každodenního života. Autorem se navíc může stát každý, kdo má přístup k internetu.⁴⁴

První recenze se tak zde může objevit ihned po novinářské projekci jen těsně před premiérou. I tento sled událostí, kdy se novinářské projekce pořádají až těsně před premiérou a recenze jsou ihned publikovány, nenahrává tištěným médiím. Naopak stává se velkou devizou těch internetových.

FilmPub

Jedním z prvních významných internetových serverů zaměřující se výhradně na film byl internetový magazín FilmPub. Ten v roce 2001 založila dvojice Aleš Vykypěl a Tomáš

---

⁴³ OSVALDOVÁ, Barbora, Alice NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ a Miloš ČERMÁK. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1684-1.

⁴⁴ BO - encyklopedie

Vyskočil. Oba dva už před tím měli zkušenosti s vedením jiných filmových webů, které ale neslavily moc velkým úspěch.⁴⁵

FilmPub byl sice založen až v roce 2001, ale jeho prvopočátky by se podle Vykypěla daly najít až v roce 1997. V době, kdy podle jeho slov internetu „vládl modem 28.8 a všechno bylo takřikajíc v plenkách“⁴⁶ založil Vykypěl první web s názvem FilmPub, kde tehdy publikoval týdenní ucelené zpravodajství ze světa filmu. V roce 1999 poté založil jiný projekt nazvaný pro změnu FilmCafé. I ten ale po krátké době skončil.⁴⁷ Podobně začínal i Tomáš Vyskočil, který nejprve psal pro server Dokina.cz a později v roce 1999 založil vlastní server Filmnet. Po neshodách s investorem Clark Net Project, ale svůj projekt opustil a dal se dohromady právě s Vykypělem, aby znovu vzkřísili značku jménem FilmPub.

První březnový den roku 2001 dvojice spustila FilmPub se sloganem „všichni chodí do kina.“ V nově vznikající redakci se tehdy mimo jiné objevili Radomír Kokeš nebo Kateřina Papstová, ze kterých se později stanou známí internetoví recenzenti. Ačkoliv FilmPub vznikl jako nadšenecký projekt, zakládající dvojice hledala vhodného investora, který by umožnil pokud možno profesionální chod webu. Tím se nakonec stal server Atlas a FilmPub od září 2001 přešel pod jeho křídla. Pro tvůrce FilmPubu to ze začátku znamenalo především peníze na chod a propagaci na hlavní stránce Atlasu. Tomáš Vyskočil byl navíc o něco později zaměstnán přímo Atlasem. FilmPub tehdy rychle rostl a jednou z možností expanze bylo i spojení s tištěným časopisem Premiere, kde by FilmPub fungoval jako jeho internetová podoba. Z tohoto nápadu ale později sešlo.⁴⁸

FilmPub rychle rostl a to nejvíce po roce 2003, kdy se mu podařilo ještě rozšířit svou redakci (se všemi přispěvateli až 30 členů). Na webu tak vycházely dva články denně. To se projevílo na zvýšené návštěvnosti. Průměrná návštěvnost se podle Vyskočila pohybovala okolo 30 tisíc lidí měsíčně. V měsících velkých premiér (např. Pán prstenů) návštěvnost stoupala až na 70 tisíc uživatelů.⁴⁹

---

⁴⁵ 10 let FilmPubu: Úvod. 10 let FilmPubu [online]. Praha: Vykypěl.cz, 2011 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.vykypel.cz/filmpub/#2>

⁴⁶ 10 let FilmPubu: Kapitola I - Prolog - FilmCafé (1998 - 2000). 10 let FilmPubu [online]. Praha: Vykypěl.cz, 2011 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.vykypel.cz/filmpub/#2>

⁴⁷ VYSKOČIL, Tomáš a Aleš VYKYPĚL. 10 let FilmPubu: Prolog - FilmCafé (1998 - 2000). In: Vykypěl.cz: 10 let FilmPubu [online]. Praha: vykypel.cz, 2011 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.vykypel.cz/filmpub/#2>

⁴⁸ VYSKOČIL, Tomáš a Aleš VYKYPĚL. 10 let FilmPubu. In: Vykypěl.cz: 10 let FilmPubu [online]. Praha: vykypel.cz, 2011 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.vykypel.cz/filmpub/#2>

⁴⁹ Tamtéž (strana 13)

V roce 2005 se začalo chystat prodání celého Atlasu. Pro vedení společnosti bylo nejlepší sloužit všechny své vedlejší aktivity. Atlas tak přišel s nabídkou na odkoupení celého FilmPubu od zakládající dvojice. Vyskočil ji na svém blog k deseti letům FilmPubu popisuje stručně:

„FilmPub dostal nabídku a upřímně jsme ji dlouho nerozmýšleli. Z FilmPubu jsme sice měli nějaký občasný příjem (nad rámec rozpočtu šlo o dělení reklamy), ale až tak úžasné to nebylo. Proto nás částka překvapila a bez dlouhého váhání jsme na ni kývli. Konkrétní číslo nechám podle regulí smlouvy v tajnosti. Jen řeknu, že bylo velmi realistické a odpovídalo obchodnímu výkonu služby v následujících čtyřech letech.“⁵⁰

O rok později Vyskočil odešel z Atlasu a definitivně i z FilmPubu. Samotný filmový server prošel drobnou změnou, kdy se začal zabývat lehce bulvárnějšími tématy. Díky tomu ale návštěvnost vystoupala až na 150 tisíc uživatelů, což bylo na jednu stranu velmi dobré pro reklamu, ale FilmPub tak ztratil část svých původních čtenářů. Atlas každopádně v roce 2008 koupilo Centrum, které FilmPub nejprve sloučilo s filmovou rubrikou Aktuálně.cz a později jej zrušilo úplně.⁵¹ Konec FilmPubu zpětně okomentoval i jeden z jeho zakladatelů Aleš Vykypěl:

„Pokud by mi tenkrát někdo řekl, co se s FilmPubem stane po 3 letech od jeho prodeje, do jaké stoky spadne, asi bych řekl ne. I po letech od našeho rozchodu, pokud se mě někdo zeptá, zda provozuji ten známý filmový magazín, si člověk uvědomí, co pro lidi ten web tenkrát znamenal a co jsme dokázali.“⁵²

MovieZone.cz

Jedním z nejvýraznějších českých filmových serverů dneška je web MovieZone.cz. Založen byl v roce 2005, ale jeho kořeny sahají ještě o něco dále a vycházejí právě ze zmiňovaného FilmPubu. Právě zde totiž začínala dvojice Petr Čihula a Václav Rybář, který zde dokonce mezi lety 2003 a 2005 sloužil jako šéfredaktor. Zmíněná dvojice se rozhodla, že si založí internetový projekt zabývající se převážně filmovými upoutávkami – trailery. V roce 2003 tak založili TrailerZone.net

---

⁵⁰ Tamtéž (strana 17)

⁵¹ Tamtéž (strana 22)

⁵² VYSKOČIL, Tomáš a Aleš VYKYPĚL. 10 let FilmPubu: Prolog - FilmCafé (1998 - 2000). In: Vykypěl.cz: 10 let FilmPubu [online]. Praha: vykypel.cz, 2011 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.vykypel.cz/filmpub/#2>

Zpočátku nešlo o nic většího než přidávání upoutávek na web a jejich krátké okomentování. V roce 2003 však internet byl ještě stále trochu v rozpuku, do spuštění serveru YouTube, dnes největšího internetového serveru pro sdílení videosouborů a také jednoho z největších internetových producentů video obsahu, zbývaly ještě dva roky. Možnost stáhnout si tak trailer u mnoho lidí znamenalo především čekání na večerní hodiny, kdy bylo levnější připojení. Na TrailerZone ovšem chodilo stále více lidí a zakládající dvojice si tak k sobě přibrala ještě jednoho společníka z FilmPubu, kterým byl Petr Cífka. Ten ve svém autobiografickém článku k pěti letům MovieZone.cz okomentoval začátky následovně:

„TraileZone rychle najela na každodenní aktualizaci. Přibyly klipy, začaly se probírat menší filmy Na obzoru a začaly se hodnotit i filmy samotné. Nejprve ve formě jakýchsi prvních dojmů, které těžily z toho, že jsme spoustu snímků viděli v předstihu daleko před oficiální premiérou. Z odstavečků se ale docela brzy vyvinuly klasické recenze standardního rozsahu, jejichž odlišením bylo to, že vycházely hned den dva poté, co nám inkrimovaný biják proletěl před očima. Dnes už se to může zdát jako samozřejmost, protože podobnou taktiku praktikuje každý druhý filmový web. Tehdy to nicméně byla zvláštnost. Jenže hlad po informacích, po dojmech, klidně i po kusých reakcích je na internetu znát čím dál tím víc – dnes vám Twitter vpálí do očí „mikrorecenze“ ještě před tím, než doběhnou závěrečné titulky na slavnostní premiéře.“⁵³

V té době však trojice došla k zásadnímu problému. Filmové recenze psali jak pro etablovaný FilmPub, tak pro malou TrailerZone. A v ten moment se rozhodla, že opustí jistá místa pod Atlasem a posune dopředu svůj projekt. Tentokrát už ale ne jako TrailerZone, nýbrž pod novou doménou MovieZone.cz. S tím samozřejmě přišlo opuštění redaktorských pozic ve FilmPubu. I z toho důvodu, že se o novém projektu vedení FilmPubu dozvědělo z druhé ruky. Petrové Čihula s Cífkou museli z FilmPubu odejít okamžitě, Rybář jako šéfredaktor dostal měsíc. Zakladatel FilmPubu Aleš Vykypěl hodnotil situaci následovně:

„Petr Čihula a Vašek Rybář vždy měli můj neskonale obdiv, protože jestli jsem měl rád něčí recenze, tak to byly ty Petrovi. Jejich zběhnutí k Moviezone, ke kterému nebyl dle mého úsudku vůbec žádný důvod, pomínu-li chuť po slávě, mě mrzí dodnes.“⁵⁴

---

⁵³ CÍFKA, Petr. Autobiografie: Od TrailerZone k pěti letům MZ. MovieZone.cz [online]. 2010 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.moviezone.cz/clanek/17753-autobiografie-od-trailerzone-k-peti-rokum-mz/>

⁵⁴ VYSKOČIL, Tomáš a Aleš VYKYPĚL. 10 let FilmPubu: Prolog - FilmCafé (1998 - 2000). In: Vykypěl.cz: 10 let FilmPubu [online]. Praha: vykypel.cz, 2011 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.vykypel.cz/filmpub/#2>

MovieZone.cz tak byla spuštěna druhého října 2005. Už tehdy se na MovieZone.cz rodila i úzká, věrná a oddaná skupina uživatelů/fanoušků. Ti se zde udrželi až do dnešních dnů a plně zásobí diskuze u článků horlivými komentáři. Jejich existence dělala z MovieZone.cz ojedinělý projekt se silnou komunitou a s osobitým až osobním přístupem ke čtenářům. Tím přesně vystihuje současné internetové trendy. Cífka to hodnotil těmito slovy:

„Zvenčí kdekomu není po chuti to kamarádíčkování, žoviální plkání a místy až zuřivá podpora redakce ze strany uživatelů, kteří umlátí každého nového drzouna, jenž si to zamíří do diskuze, aby nám oznámil, že jsme idioti a nemáme právo se tudíž vyjadřovat ani ke kvalitám Gumídků. Jenže díky tomu se jednak povedlo udržet diskuze na slušné úrovni a nebodit se jen rasistickými, politicky přihrocenými a jinak otravnými splašky. A zároveň jsme nejen díky téhle bezprostřední podpoře mohli zůstat sví, psát od začátku až doteď tak, jak nám „zobák narostl“, jak jsme filmy cítili, viděli a jak se nám snímky líbily nebo protivily.“⁵⁵

MovieZone.cz se postupně velmi rozšiřovala. Autoři do své redakce přivedli posily Petra Sisku z Filmwebu a z FilmPubu Matěje Svobodu a Karla Ryšku. Později alespoň na externí či drobnou spolupráci získalo MovieZone.cz i Ondřeje Vosmíka, Kamila Filu nebo Vít Schmarce. Důležitou součástí každého začátečního projektu, neboli jak by se dnes řeklo start-upu, se poté moment, kdy seženete velkého partnera, který bude vaši činnost financovat.

V září 2006 začali zakladatelé webu vyjednávat se společností Miton o prodeji webu. A brzo se nákup podařil a zpečetil. Pod internetovou společností Miton dnes spadají například známé a úspěšně projekty jako Rolík.cz, DámeJídlo.cz, Slevomat nebo Heuréka. Oficiálně to sice pro redaktory znamenalo jakousi ztrátu absolutní nezávislosti a skok do portfolia velké firmy, ale zároveň to přineslo i jistotu, že články na MovieZone.cz budou vycházet dál a bude tak moci fungovat jako klasický informační web. Spolupráce s Mitonem navíc vyřešila i problémy s placením hostingu, jenž se při rostoucím náporu uživatelů dost prodražoval. Šest let po prodeji, v roce 2012 však trojice redaktorů Cífka, Čihula a Svoboda odkoupili web od Mitonu zpět a vydávají jej skrz společnost Filuta s.r.o.⁵⁶

---

⁵⁵ CÍFKA, Petr. Autobiografie: Od TrailerZone k pěti letům MZ. *MovieZone.cz* [online]. 2010 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.moviezone.cz/clanek/17753-autobiografie-od-trailerzone-k-peti-rokum-mz/>

⁵⁶CÍFKA, Petr. 7 roků s MovieZone je za náma. *MovieZone.cz* [online]. 2012 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.moviezone.cz/clanek/22192-7-roku-s-moviezone-je-za-nama/>

MovieZone.cz je dnes plně fungující filmový magazín, který se zaměřuje na přinášení pravidelných novinek, zákulisích informací, filmových recenzí i velkých tematických článků a obsáhlý filmových rozborů a kritik.

Mezi pravidelnou nabídku pro čtenáře v minulosti patřily i audio podcasty. Dnes má server svou vlastní vizuální relaci. Přibližně jednou za dva týdny redakce vysílá pořad MZ Live!, kde se opět rozebírají premiéry, novinky, trailery a otázky čtenářů/diváků. Živý přibližně hodinový pořad je živě přenášén pomocí YouTube kanálu serveru Hrej.cz, který přenos zajišťuje. Zde jsou videa poté i uloženy ke zhlédnutí. Pravidelná sledovanost MZ Live! se pohybuje mezi šesti až osm tisíci zhlédnutí. Například ale osmasedmdesáté vydání, které rozebíralo nejnovější díl ságy Hvězdných válek, zhlédlo přes 12 000 lidí.

Návštěvnost webu se pohybuje okolo 15 000 návštěv denně. Například nejčtenější recenze roku 2016 na snímek Batman vs. Superman: Úsvit spravedlnosti má zatím 16 900 přečtení. A například profil připravovaného filmu Captain America: Občanská válka má na svém kontě více než 157 tisíc návštěv.⁵⁷

ČSFD.cz

Jedním z rozcestníků české filmové kritiky je web Česko-slovenská filmová databáze (ČSFD). Tu v roce 2001 založil Slovák Martin Pomothy. A přestože se v názvu objevuje slovo databáze, je smysl stránek bližší spíše sociálním sítím. Spíše než i americké Internet Movie Database (IMDb) se Pomothy inspiroval u diskuzních fór, jako byly Okoun nebo Lopouch.⁵⁸ Princip ČSFD je jednoduchý. Nabízí základní databázové prvky (režie, scénář, herci) a uživatelé mohou film ohodnotit jednou až pěti hvězdami. Tím vznikne souhrnné hodnocení filmu v procentech a podle toho se ty nejlepší zbarví do červené (hodnocení nad 70%), standardní do modré (hodnocení od 31% do 69%) anebo naopak ty nejhorší do černé (pod 30%). Aby se film mohl zařadit do jedné z barevných skupin, musí jej odhodnotit minimálně 10 uživatelů.⁵⁹

Nadstavbou jsou poté komentáře uživatelů. Ty mohou přidávat jen registrovaní uživatelé, kteří ohodnotili minimálně 200 filmů a prošli testem.⁶⁰ Právě tyto komentáře jsou

---

⁵⁷ Statistiky. *MovieZone.cz* [online]. Filuta, s.r.o. [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.moviezone.cz/statistiky/nejnavstevovanejsi-filmy/rok/>

⁵⁸ Martin Pomothy: Nic jiného než ČSFD.cz dělat nechci. *Rozhlas.cz* [online]. 2014 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiowave/zavodou/_zprava/martin-pomothy-nic-jineho-nez-csfdcz-delat-nehci--1358075

⁵⁹ Návod k použití. ČSFD [online]. [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/navod-k-pouziti/>

⁶⁰ Návod k použití. ČSFD [online]. [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/navod-k-pouziti/>

jakými krátkými lidovými recenzemi či kritikami. Uživatelé se zde mohou na malém (ale neomezeném) prostoru rozepsat o svých pocitech z filmu. ČSFD tak přináší nový rozměr filmové publicistiky. Výhody rozmanitosti komentářů vidí Pomothy jasně:

„Jsme ale taky filmová publicistika, jen v jiné podobě. A myslím, že výživnější a dalekosáhlejší než ta klasická. Profesionální článková recenze jednoho člověka představuje pouze jeden individuální názor a čtete ho několik minut. Za tu dobu si u nás stihnete deset různých komentářů od lidí, kteří mají o filmech stejný přehled jako onen profesionální kritik a navíc o nich píšou ne kvůli živobytí, ale protože je to baví, protože svůj subjekt milují.“⁶¹

Zásadním pokrokem bylo, když v roce 2002 získal jako první uživatele ČSFD redaktory tehdejšího nejčtenějšího filmových webů FilmPubu, potažmo lidi dnes spojené s informačním a recenzním webem MovieZone.cz.⁶² Právě ti dnes patří mezi nejoblíbenější uživatele a jejich komentář a hodnocení patří k nejviditelnějším. Mezi TOP 20 nejoblíbenějšími uživateli ČSFD najdeme hned osm filmových kritiků a recenzentů. Navíc právě ČSFD je jedním z příkladů nového trendu. Všichni autoři jsou na internetu schováni za své přezdívky neboli nicky. Mezi dvacet nejpopulárnějších uživatelů se tak prodrala následující osmička filmových žurnalistů:

---

⁶¹ SVOBODA, Martin. Pomothy: ČSFD nabízí novou a lepší filmovou publicistiku. *Aktuálně.cz* [online]. 2015 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://magazin.aktualne.cz/kultura/film/pomo-csfd-predstavuje-novou-a-lepsi-filmovou-publicistiku/r~5d8943e83b4811e599c80025900fea04/>

⁶² FLÍGL, Jiří. Kdo není na ČSFD, jako by nebyl. *A2* [online]. 2011, (18) [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.advojka.cz/archiv/2011/18/kdo-neni-na-csfd-jako-by-nebyl>

- #2 POMO

Martin Pomothy – zakladatel ČSFD

Na ČSFD.cz od: 11. 4. 2002

- #4 KevSpa

Kateřina Papstová – FilmPub, Edna.cz

Na ČSFD.cz od: 6. 5. 2002

- #5 Cival

Petr Cífka – spoluzakladatel MovieZone.cz, Prima COOL, FilmPub

Na ČSFD.cz od: 16. 5. 2002

- #9 Douglas

Radomír D. Kokeš – FilmPub, Aktuálně.cz, autor Rozbor filmu

Na ČSFD.cz od: 12. 4. 2002

- #10 kOCOUR

Petr Čihula – spoluzakladatel MovieZone.cz, dříve FilmPub
Na ČSFD.cz od: 9. 7. 2002

- #12 Galadriel

Kateřina Samková – filmserver.cz

Na ČSFD.cz od: 17. 1. 2003

- #13 Tsunami_X

Jakub Furst – Česká televize

Na ČSFD.cz od: 12. 1. 2003

- #14 Tetsuo

Kamil Fila – ještěvětšíkritik.cz, Cinema, Cinepur, Aktuálně.cz
nebo Respekt

Na ČSFD.cz od: 18. 5. 2002

Právě zmiňovaní filmoví publicisté jsou názorným důkazem, že i kvalitní filmová kritika si na internetu najde místo. Tato osmička žurnalistů se v ČSFD nachází na samém vrcholu, tudíž v i záplavě komentářů se nahoru dostanou ti s racionálním nebo zajímavým názorem, se kterými lidé souhlasí.

ČSFD je důkazem, že na internetu je pro filmové servery dostatek místa i peněz. Vyvrací tak názor, že média věnující se filmům nemají dostatek inzerentů, protože cílové publikum je poněkud nevděčné z marketingového hlediska. Internet ale podle Pomothyho jde naopak nahoru. ČSFD má měsíčně (včetně mobilních aplikací) sto až sto padesát milionů zobrazených stránek. Na webu je dokonce vyprodaná reklama.⁶³

Návštěvnost Česko-slovenské filmové databáze se pohybuje mezi 1,5 a 2 miliony unikátních uživatelů. Slováci z toho ale tvoří přibližně poměr 18 %. Pasivní, tedy nepřihlášení uživatelé, představují 85 % page views. Zbytek tvoří přihlášení uživatelé, kteří jsou zároveň producenty obsahu. ČSFD má okolo 400 tisíc registrovaných uživatelů. Každý rok jejich počet vzroste přibližně o 100 až 150 tisíc. Databáze uživatelů se ale musí pravidelně promazávat, protože se mezi nimi může

⁶³ SVOBODA, Martin. Pomothy: ČSFD nabízí novou a lepší filmovou publicistiku. *Aktuálně.cz* [online]. 2015 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://magazin.aktualne.cz/kultura/film/pomo-csfd-predstavuje-novou-a-lepsi-filmovou-publicistiku/r~5d8943e83b4811e599c80025900fea04/>

zrodit až 100 tisíc mrtvých účtů – uživatelů, kteří se tři roky nepřihlásili a ani předtím netvořili žádný obsah.⁶⁴

ČSFD je v podstatě založená na principu dvou podobných a velmi oblíbených zahraničních webech. Těmi jsou Internet Movie Database (IMDb) a server Rotten Tomatoes. Princip IMDb je na první pohled stejný jako u Česko-slovenské filmové databáze. Jedná se o opravdovou filmovou databázi, kde jsou u každého filmu vyplněny všechny osoby, které se na snímku podíleli – od režiséra, přes scenáristu, producenty až po zvukaře a kameramany. Každý z nich má navíc na IMDb svůj profil a na něj přehlednou filmografii. To samé se týká i herců a hereček. Uživatelé na IMDb navíc mohou film (nebo seriálovou epizodu) ohodnotit počtem bodů od jedné do desíti. Na základě předem daného algoritmu se tak vypočítá průměrné hodnocení filmu. Nejlépe hodnoceným filmem je Vykoupení z věznice Shawshenk se známkou 9.2 bodů. To je stejné i na ČSFD, kde také vede stejný film s hodnocením 95,2 %.

Na rozdíl od IMDb, ale ČSFD více sází na uživatelské recenze a navíc má i vlastní databázi recenzí externích. Tím je na druhou stranu podobná serveru Rotten Tomatoes. Ten sbírá všechny zámořské recenze, podle nich určuje poměr kladných a záporných recenzí a vydává tak verdikt, zda je film „čerstvý“ nebo „zkažený“ (anglicky rotten). Pokud film získá hodnocení např. 75 %, znamená to, že tři čtvrtiny všech recenzí byly kladné. Průměrná známka ale klidně může být vyšší i menší.

A další

ČSFD také díky sekci externí recenze vhodně slouží jako rozcestí k dalším filmovým serverům. Jedním z takových je i Kinobox.cz. Jedná se o filmový server, který vydává společnost Vachler Art Company. Kinobox býval pořad České televize, který jednou týdně informoval o filmových novinkách a premiérách. Zpočátku jej moderoval Roman Holý, v pozdějších letech se moderátorem stal Petr Čtvrtníček. V mezidobí pořad fungoval i bez moderátora. Pořad ukončil vysílání v roce 2008. O rok později se rozjel server Kinobox.cz. Ten navíc těží ze splynutí s filmovou databází České filmové nebe. Server Kinobox tak disponuje vlastní filmovou databází,

---

⁶⁴ STRAKOVÁ, Kateřina. ČSFD.cz: Reklama nám roste každým rokem. MediaGuru.cz [online]. 2015 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: http://www.mediaguru.cz/2015/08/csfd-cz-reklama-nam-roste-kazdym-rokem/#.Vy_GsYSL501

krom toho přináší především recenze aktuálních filmové nabídky. Kromě toho jsou zde k nalezení i novinky nebo původní rozhovory s českými filmovými tvůrci.⁶⁵

Od září 2010 funguje také filmový server Filmserver.cz, jenž provozuje společnost Internet Media & Entertainment Group. Ta kromě Filmserveru provozuje i hudební portál Musicserver.cz. Šéfredaktorem filmového portálu je Martin Burbí. Kromě novinek a recenzí Filmserver přináší tematické a publicistické články, rubriku Radar o nadcházejících filmech. Přichází i s pravidelnými „box-officeⁱⁱⁱ“ články o nejúspěšnějších filmech v českých i amerických kinech minulého týdne. Filmserver se snaží dokumentovat i postřehy z filmových festivalů.⁶⁶

Relativně dlouho funguje i web Gorilla.cz. V nedávných letech ale prošla redesignem a všechny starší články už nejsou dostupné ani k nalezení. Gorillu vede Lukáš Franta (jinak též televizní producent a dramaturg) a kromě filmů se hodně zabývá i televizi. Pravidelností jsou filmové i televizní recenze, zpravodajský servis a také aktualizace filmových fotek a trailerů.⁶⁷

Už od prosince 1998 funguje i filmový server Dokina.cz. Ta funguje pod správou serveru internetového operátora Tiscali, dříve World Online. Dokina vždy přinášelo především filmové programy, v roce 2013 poté prošlo kompletním relaunchem, který přinesl nový design a řadu nových funkcí. Web automaticky pozná, z jakého města návštěvník přichází a nabídne mu kompletní program kin z jeho okolí. Uživatelé si mohou rovněž přidávat kina do oblíbených a vyhledávat programy nejen podle samotných kin, ale i podle filmových titulů. I dnes je tak server zaměřen především na program kin, přináší ale i přehled filmových premiér a recenze.⁶⁸

Samotnou kapitolou pak jsou autorské blogy. Sem zapadají například bývalí redaktoři časopisu Cinema František Fuka a Alena Prokopová anebo bývalý redaktor FilmPubu a autor knihy Rozbor filmu Radomír D. Kokeš. Tito blogeři v různých intervalech více či méně pravidelně na internetu publikují různé recenze či filmové eseje.

---

⁶⁵ *Kinobox* [online]. Praha: VAC [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: www.kinobox.cz

⁶⁶ *Filmserver* [online]. Praha: Internet Media & Entertainment Group [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: www.filmserver.cz

⁶⁷ *Gorilla* [online]. Praha [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: www.gorilla.cz

⁶⁸ *DoKina* [online]. Praha: Tiscali [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.tiscalimedia.cz/novinky/filmovy-web-dokina-cz-hlasi-comeback/>

Současná internetová filmová scéna je tak odrazem internetu jako takového. Je velmi různorodá, široká a pohotová. Prim v současnosti hraje server MovieZone.cz, základy ale položil už web FilmPub, který vychoval velké množství dnes zaběhlých filmových kritiků, recenzentů a redaktorů. Opomenout přitom nelze ani Česko-slovenskou filmovou databázi, na které se právě i tito novináři prezentují krátkými postřehy o filmech. Jednou z charakteristik internetu ale naopak je schovávání se do anonymity. Téměř všichni internetoví kritici a recenzenti jsou mezi svými čtenáři/fanoušky známí také pod svými přezdívkami, někdy dokonce více než pod skutečnými jmény. Právě Česko-slovenská filmová databáze je typickým příkladem. Díky ČSFD, která se nachází na pomezí filmové sociální sítě a Webu 2.0^{iv} ale navíc může dojít ke kontaktu diváků se znaleckým posudkem. To je přitom právě velká nadstavba, kterou si tisk nikdy nemohl dovolit. Nebo ne alespoň v takové míře či rychlosti. Zpětná vazba je navíc dalším z plusů internetových serverů, které mohou bezprostředně reagovat a pomalu se přetvářet podle představ cílové skupiny.

2. František Fuka: představitel filmové kritiky v tištěných médiích a na internetu – případová studie

Velkou devizou internetu je jeho rozmanitost. Popsat tedy všechny kritiky a recenzenty, kteří svá díla publikují na internetu je téměř nemožné. Jako metodu výzkumu práce jsem tedy zvolil případovou studii. Exemplárním případem pro nás je František Fuka, který má zkušenosti s psaním jak pro tištěná média (Cinema), tak pro internetové servery, kde vytvořil svou značku FFFILM.

Případová studie je metodou kvalitativního výzkumu, která využije deskripce jednoho příkladu a následně na jeho příkladu vyvodí závěry i pro ostatní. Jedná se tedy o detailní studii jednoho či malého počtu případů za účelem aplikace získaných poznatků při porozumění případům obdobným. Na dobře zvoleném jednotlivci se trendy i postupy lépe popíší. Příklady a výsledky, které platí pro jednoho, následně platí obecně pro celé spektrum.

Citace v práci odkazují na osobní rozhovor s Františkem Fukou (viz příloha č. 1), pokud není uvedeno jinak.

Česká verze internetové encyklopedie Wikipedie Františka Fuku definuje jako „*českého filmového recenzenta, překladatele, publicistu, hudebního skladatele a výraznou osobnost českého Internetu, respektive počítačového světa.*“⁶⁹

Fuka se v technologické sféře proslavil jako programátor. Naprogramoval především několik her pro počítače ZX Spectrum. Programování se věnuje dodnes. Publicistice se věnuje už od 80. let 20. století. Nejprve psal recenze a články v herních a počítačových časopisech, později se přidaly časopisy filmové. Zároveň s tím se zabývá i překládáním filmů z angličtiny, případně simultánním překládáním.

Na české filmové scéně je znám jako recenzent. Podle svých slov se ale nepovažuje za filmového kritika.

„Nemám žádné recenzentské vzdělání. Nemám ani vystudovanou vysokou školu. Tedy kromě tří let vysoké školy elektrotechnické. Takže gramatiku jsem se také neučil. Já žiji v dojmu, že když je někdo kritik, tak by měl mít nějakou školu nebo vzdělání, kde se naučí, co je kritika a jak dělat kritiku. Kritika je nějak definovaná, ví co by měla

---

⁶⁹ František Fuka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Franti%C5%A1ek_Fuka

obsahovat. Když člověk píše kritiku, tak by měl používat nějaký slovník, termíny a stylistické úpravy. Kritika má mít nějakou formu. To mě v podstatě nikdy nezajímalo. Mě to je jedno. Proto říkám, že já kritik nejsem.“

Jak Fuka říká, kdyby byl kritikem, tak je svázaný a musí dodržovat různé zásady, které nezná a především je ani znát nechce. Píše si tedy, co chce.

„Že to nějakí lidé čtou, to je fajn. Že mi za to někteří platí peníze, to jsem rád. Jinak bych to asi nedělal, nebo ne alespoň v takové míře. A že mě na základě toho zvou distributoři na filmová promítání, to je také fajn. Kdyby to nedělali, tak bych to dělat nemohl.“

Fuka o sobě tedy mluví zásadně jako o recenzentovi. Je zastáncem názoru, že recenzovat může někdo cokoliv, kdykoliv. A stále se ona napsaná věc dá považovat za recenzi. Můžete si podle jeho slov říci, že je to špatná recenze, ale stále je to recenze. *„Opravdu spousta toho, co napíšu, se nedá označit, za filmovou kritiku, i když je to hodnocení filmu.“*

František Fuka je tedy internetovou bytostí a právě na jeho příkladu se dají nejlépe popsat trendy současné internetové filmové žurnalistiky.

2.1. Filmové recenze – Psaní filmových recenzí pro tištěná média, působení v časopisu Cinema

K psaní filmových recenzí se František Fuka dostal simultánnímu tlumočení filmů. Tomu se věnoval od premiéry filmu Univerzální voják v roce 1992. Fuka tehdy začal dělat pro jednu oficiální společnost, později i pro ostatní. V jednu dobu dokonce tlumočil skoro 90 procent projekcí. A na těchto projekcích se skamarádil s tehdejšími lidmi z časopisu Cinema, mezi kterými byl například dnešní známý filmový producent Tomáš Hoffman.

Právě Hoffmanovi Fuka nahrával počítačové hry a nakonec se přes něj dostal až do časopisu Cinema. Když tehdy redakce potřebovala napsat recenzi o filmu Super Mario bros. a nikdo tyto videohry neznal, tak poprosili Fuku, jestli bych o tom něco nenapsal. To byl Fukův první článek v tištěné Cinemě. Bizarní z dnešního pohledu je fakt, že psal o tom, jak se film chystá, aniž by snímek spatřil. Článek přesto vyšel a k překvapení za ním bylo hodnocení 60 procent. Fuka dodnes neví, jestli se jednalo o tiskovou chybu, nebo jestli si to vymysleli s tím, že by se to dalo brát jako recenze. Od

té doby Fuka přispíval po drobných částech do tištěného časopisu. Ze začátku dostával na starosti kratičké recenze na konci, především na filmy, o kterých nechtěl nikdo psát. První opravdovou velkou recenzi napsal Fuka pro Cinemu v roce 1995 – šlo o film Síť se Sandrou Bullock v hlavní roli. K této recenzi se Fuka dostal, jelikož mu bylo blízké téma snímku – internet. František Fuka své začátky hodnotil následovně:

„Musím poděkovat především tehdejší šéfredaktořce Ivě Hejlíčkové. Myslel jsem si samozřejmě, jak jsem úžasný a jak skvěle píšu. Dneska samozřejmě vidím, jak jsem psal strašlivě, a Iva Hejlíčková mě nechala psát.“

Od té doby psal Fuka pro Cinemu pravidelně. Nikdy se ale nestal stálým redaktorem filmového měsíčníku. Vždy zde z vlastního rozhodnutí působil jako externista. Ani neměl zájem o nic jiného. Prý by ho nebavilo sedět několik hodin denně od pondělí do pátku v redakci Cinemy. Místo toho se spokojil se napsáním jedné až dvou větších recenzí za měsíc plus si vzal na starost ještě recenzování soundtracků. Navíc prý nepotřeboval být ani zaměstnán v měsíčníku, jelikož měl lepší zdroje živobytí.

Cinema měla jistý počet stálých redaktorů a k tomu několik externích redaktorů. Šéfredaktorkou byla Iva Hejlíčková. V roce 2008 se aktuální majitel rozhodl, že bude výhodnější, když vyhodí celou redakci a bude zaměstnávat pouze šéfredaktorku a všechno budou psát externisti. Pro Fuku by se v tomto případě nic neměnilo, jelikož byl externistou celou dobu. Nicméně to vedlo k tomu, že ani Iva Hejlíčková s tím za těchto podmínek nechtěla mít nic společného a odešla taky. V tu chvíli Fukova kariéra v Cinemě skončila.

„Já kdybych chtěl, tak bych asi mohl publikovat dál, ale v tu chvíli se mi stejně nechtělo pokračovat. Pro mě se tím nic neměnilo, protože to bylo lehce svazující a co jsem napsal do Cinemy, jsem si pak publikoval na blogu. Z měsíce na měsíc se tak kompletně obměnila redakce. A od té doby nevím, co se v Cinemě děje. Trochu jsme si teda dělali legraci z té úrovně...“

Od té doby se Fuka naplno věnuje svému blogu. Je tedy patrné, že František Fuka, přestože nikdy nebyl stálým redaktorem, byl důležitou součástí měsíčníku Cinema a tedy i důležitým představitelem české tištěné kritiky.

2.2. FFFILM – Recenze psané na internet. Novinky.cz a vlastní blog

Největší doménou Františka Fuky je dnes internet. Fuka je všeobecně vnímán jako velká internetová persona, která se na české internetové scéně objevuje prakticky už od jejích počátků.

Fuka se podle svých slov zajímal o počítače už od svých deseti let, v jedenácti programoval programovatelné kalkulačky. Internet, který přináší neomezené možnosti, tedy logicky byla věc, kterou si hned chtěl vyzkoušet. A dokonce ještě před internetem fungoval se sítí zvanou fidonet^V. Fuka se tehdy účastnil v jednom v prvních internetových serverů – MaMedia. Tam byl spoluvůrcem, který měl na starosti sekci o filmech. Jednalo se o základní pokus vymyslet něco jako zábavní portál v době, kdy žádné takové ještě neexistovalo.

Tam si Fuku vyhlídal Ondřej Neff. O tomto českém novináři a autorovi sci-fi píše Miloš Čermák v publikaci *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky jako o muži, která se „minimálně v počátcích (internetu) stal jeho první celebritou a kultovní osobou.“*⁷⁰ Neff v roce 1996 založil server Neviditelný pes, který sloužil jako průkopník české internetové žurnalistiky. A právě pro Neviditelného psa začal Fuka psát své první filmové postřehy pod značkou FFFILM.

„Tehdy měl Neff každý den něco jiného. Každou středu tak byla moje rubrika FFFILM. Vždy krátce o premiérách týdne a pár zajímavostí. Nebyly to recenze. Pouze týdeník. Jedním z prvních filmů, o kterých jsem tam psal, byla animovaná Anastázie (1997 pozn.). Pak ale Ondřej Neff přišel s tím, že mi nemůže už platit tolik, kolik platí...“

FFFILM tak přešel na magazín Novinky.cz, který patřil pod server Seznam.cz Iva Lukačoviče. Podle Čermáka byly Novinky *„asi prvním českým online médiem, které fungovalo jako média tradiční: minimálně v tom, že autorům platilo poměrně slušné honoráře, články se redigovaly a před jejich publikováním je ještě četl korektor. A opět*

---

⁷⁰ OSVALDOVÁ, Barbora, Alice NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ a Miloš ČERMÁK. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1684-1.

to byly novináři známi již z tištěných médií, kteří Novinkám zpočátku získávali renomé: například Petr Koubský, František Fuka nebo Tomáš Baldýnský.“⁷¹

I na Novinkách FFFILM fungoval jako pravidelný středeční esej o filmu. Jednalo se o recenze aktuálních hitů, které se právě chystaly do kin, často ale se zajímavým přesahem. Kromě samotné filmové kritiky pravidelný FFFILM obsahoval i zajímavosti a novinky z filmového světa uplynulého týdne a přehled týdenních premiér. FFFILM vycházel každou středu a pokud zrovna nějaký týden nebyl v kinech zajímavý film k recenzování, odhodlal se Fuka k jiné formě a napsal FFFILM na jiné filmové téma. V roce 2003 například vyšel na Novinkách článek FFFILM: Supermanovy spermie, ve kterém Fuka polemizuje, na základě 30 let starého článku Larryho Nivena „Muž z oceli, žena z papíru,“ proč Superman nemůže mít dítě.⁷² Forma FFFILMu na Novinkách ale nakonec byla pro Fuku moc svazující.

„Přestalo bavit psát každou středu, tak jsem si založil vlastní blog. Na Novinkách jsem neměl volnost, protože to muselo být každý týden ve středu něco o filmu. A jednak protože jsem chtěl čas od času napsat něco provokativního a byly s tím problémy. Takže se i líbila představa, že si budu psát, co chci a jak chci často.“

V roce 2007 tak příspěvkem FFFILM bloguje spouští Fuka svůj osobní filmový blog. Nejprve na doméně fffilm.fuxoft.cz a dnes na fffilm.name. První recenzemi byly dokument Skici Franka Gehryho a německé drama Drsnák (orig. Knallhart). A zatímco první recenze měly velmi krátký rozsah v podobě několika odstavců, ještě v témže roce se průměrná délka příspěvku zvětšila na plnohodnotnou recenzi o několika tisících znacích.

„FFFILM každopádně už není ‚každou středu něco o filmu‘. Filmové recenze a postřehy se zde objevovat budou, ale většinou ne v týden premiéry, nýbrž nepravidelně, v době, kdy budu mít čas o tom kterém filmu napsat.“⁷³

---

⁷¹ OSVALDOVÁ, Barbora, Alice NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ a Miloš ČERMÁK. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1684-1.

⁷² FUKA, František. FFFILM: Supermanovy spermie. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis, 2003 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/kultura/3466-fffilm-supermanovy-spermie.html>

⁷³ FUKA, František. FFFILM bloguje. In: *FFFILM* [online]. 2007 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/2007/02/fffilm-bloguje.html>

2.2.1. Crowdfunding

Zatímco v zahraničí není podle Pavla Kasíka „výjimkou, že autor má z blogu příjem srovnatelný s měsíčním platem, v Česku zatím, i vzhledem k mnohem menší online populaci, mnoho výtěžných blogů neexistuje.“⁷⁴ František Fuka by se tak dal považovat za jednoho z průkopníků vybírání poplatků za internetový obsah. Jeho stránka není zablokována Paywallem^{vi}, nýbrž je financována pomocí Crowdfundingu.

Provoz FFFILMu je tak od prosince 2011 placen z dobrovolných příspěvků jeho čtenářů. Fuka na blogu promoval svůj záměr o vybrání jisté peněžní částky následovně: „Čtete FFFILM a chcete, aby dál vycházel přinejmenším v takové kvalitě a kvantitě jako dosud, nebo dokonce v lepší než dosud? Můžete pro to něco udělat a finančně přispět.“⁷⁵

Za to, že si čtenáři za FFFILM zaplatí, ale nemají žádný bonus. V ničem tak není rozdíl, ať platí nebo ne. Obsah je stále stejný pro všechny. Příznivci mohou peníze poslat třemi způsoby: převod na účet, PayPal nebo dokonce možnost platby v Bitcoinech. Za první měsíc lidé Fukovi poslali 50 tisíc. Pak šly částky lehce dolu, ale v podstatě vždy, když Fuka napíše článek, jestli by jeho příznivci nemohli přidat, tak se hotovost zvedne. V současnosti tak Fuka v průměru inkasuje přibližně částku 10 tisíc za měsíc.

„A to jsem to už dlouho nezmiňoval. Jednak v poslední době píšu méně a jednak se snažím dokončovat svůj film, na který jsem také crowdfundingově vybral. Kdyby mi vůbec nepřispívali, tak by FFFILM asi nějak fungoval, ale psal bych tam ještě méně než teď. Chodil bych asi ještě na méně filmů.“

FFFILM ale dnes není jediným filmovým webem, na který by finančně přispívali jeho fanoušci. K podobné strategii se upnul i zmiňovaný server MovieZone.cz. Poté co si redaktoři svůj web odkoupili zpět od společnosti Miton, požádali i oni v prosinci 2012 své čtenáře o možnost daru. Na rozdíl od Fuky ale za dar slibují menší odměnu

---

⁷⁴ OSVALDOVÁ, Barbora, Alice NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ a Miloš ČERMÁK. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1684-1.

⁷⁵ FUKA, František. FFFFriends = FFFilm Friends. In: *FFFILM* [online]. 2007 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/p/fffriends.html>

„Co vám za to nabízíme? Sice žádný prémiový obsah, protože nechceme limitovat čtenáře, kteří se nás rozhodli finančně nepodpořit. Ale pokud vaše platba přesáhne šedesát korun měsíčně, tedy cenu zhruba dvou piv (nebo levnějšího tištěného filmového časáku :), anebo 600 korun za rok a uvedete v platebním příkazu svůj nick, zařadíme vás jako projev díky na čestnou listinu předplatitelů MovieZone, vypneme vám na webu reklamu (místo ní uvidíte statický banner) a pokud všechno dobře klapne, tak vás během roku pozveme na nějakou tu fandovskou filmovou projekci zdarma (a bez kostýmu). A kdo ví, třeba občas v poštovní schránce najdete i nějakou tu drobnou filmovou pozornost přímo od vašich vděčných pisálků.“⁷⁶

A do třetice nejnovějším filmovým webem, který vsadil na peníze od čtenářů je server Ještě větší kritik, než jsme doufali, který na doméně jestevetsikritik.cz spravuje kritik Kamil Fila, bývalý redaktor FilmPubu, Cinepuru nebo Respektu. Fila na svém webu sází na placený obsah. Nepočítá s reklamou, ale s předplatným, které činí 50 Kč měsíčně. Zpoplatněna je ale jen část webu, část materiálů je k přečtení zdarma.

„Psaní na webu umožňuje jít do hloubky a do rozsahu, jaký tištěná média neumožňují, navíc budu sám sobě pánem a budu si moci témata i dobu zpracování určovat sám. Počítám, že oproti tradičnímu tisku bude méně učesaný, ostřejší, hravější, ale zároveň také analytičtější. Pokud se mi podaří získat jen jeden tisíc pravidelných předplatitelů, pak mě to při ceně předplatného 50 korun měsíčně bez problémů uživí,“ řekl Fila serveru Médiář.⁷⁷

František Fuka ale s Filovým názorem úplně nesouhlasí. *„Podle mých internetových zkušeností to ale je nesmysl. Měl jsem důvod, proč jsem udělal model, tak jak jsem ho udělal ne takhle. Když někdo bude chtít krást články a dávat je na web, tak to může udělat vždycky. Tomu se nedá technicky zabránit.“*

Crowdfunding je tak zářným důkazem, že se zájmový web může obklopit nadšenou skupinou lidí, kterým nedělá problém projekt podpořit. Vzniká tím jakási forma fanklubu. To je právě i Fukův případ, kde se fanklub projevil tím, že mu posílají peníze. Na stránce je navíc aktivní chat/diskuzní fórum, kde se mohou Fukovy fanoušci

⁷⁶ CÍFKA, Petr. Podpořte svůj oblíbený web: Předplaťte si MovieZone. *MovieZone.cz* [online]. Praha: Filuta, 2012 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.moviezone.cz/clanek/22753-podporte-vas-oblibeny-web-predplatte-si-moviezone/>

⁷⁷ KRUPKA, Jaroslav. Fila z Respektu spustí placený filmový web. *Médiář* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.mediar.cz/fila-z-respektu-spusti-placeny-filmovy-web/>

vyjadřovat, případně s Fukou přímo komunikovat. Sám autor má své podporovatele jasný názor:

„Vím, že tam je. Sleduji to. Spousta z nich jsou ale trollové^{vii}, kteří se záměrně snaží mě a další vyprovokovat a na internetu se ironie detekuje dost blbě. Nepoznáte, kdo z nich je hlupák a kdo jenom dělá hlupáka. Občas mě ale někdo zastaví, že chce autogram. Dělal se i nějaký sraz přátel FFFILMu, kde se sešlo pár lidí a divně jsme na sebe koukali.“

Obdobná komunita se takto vytvořila i v diskuzích na MovieZone.cz, které pořádalo vlastní projekce a srazy. Filmové projekce pořádá pravidelně i ČSFD.

Fuka tak očividně je spojený s internetem už od jeho počátků a je tak tím správným mužem, na kterém se dají postupy internetového žurnalisty prezentovat. Velmi důležitý je i jeho přesun z Novinek na vlastní blog. Zatímco Novinky se ještě snažily dodržovat principy tištěných médií (jednou týdně o filmu), blog už je plně ponořen do možností internetového světa – recenze vycházejí nahodile, podle napsání, bez jasné periodicity. Na blogu FFFILM je možné také dokázat spojení fanoušků s autorem a jejich vzájemná konvergence. Vzhledem k finančním a obsahovým možnostem internetu, kde se dá téměř vše sehnat zadarmo, je těžké přijít s placeným obsahem. Přesto se to Fukovy podařilo, fanoušci jej totiž platí dobrovolně pouze podle jejich dobré vůle, ačkoliv tím nezískají žádné benefity. Fuka tak své cílové skupině nabízí přesně to, co si od něj žádá.

2.3. Komparace postupů – Cinema vs. FFFILM

Od momentu odchodu stálých redaktorů z časopisu Cinema se Fuka naplno věnuje svému blogu. Ten je podle něj o poznání méně svazující. Může si zde psát téměř cokoli. I podle svých slov navíc přistupoval jinak ke psaní do Cinemy a jinak ke psaní na blog. A na blog jej to bavilo víc. Důkazem může být recenze na snímek *Gone Baby Gone* z roku 2007. Ta je jedním z mála příkladů filmu, ke kterému Fuka napsal rozdílnou recenzi pro Cinema⁷⁸ i svůj blog⁷⁹ (viz příloha 2).

---

⁷⁸ FUKA, František. *Gone Baby Gone - 100%*. In: *FFFILM* [online]. 2007 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/2007/12/gone-baby-gone-100.html>

⁷⁹ FUKA, František. *Gone Baby Gone (2. recenze!) - 100%*. In: *FFFILM* [online]. 2008 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/2007/12/gone-baby-gone-100.html>

Zatímco v příspěvku na svém blogu používá Fuka volnější strukturu i jazyk, v tištěné recenzi dodržuje zadanou strukturu, více se věnuje představení postav a celkově zde používá méně vtipných odboček. Struktura recenzí do Cinemy byla přesně dána a jen těžko se ji mohl Fuka vyhnout. Důležitým standardem je například rozsah. V tištěném časopisu byl rozsah recenzovaných filmů jasně stanovený, zatímco na webu si autor může s délkou textu více pohrát. Podle svých preferencí pak následovně může zvolit kratší nebo i delší formu. Každá recenze také musela začít shrnujícím perexem. Takže například recenzi zmiňovaného snímku pro filmový měsíčník začíná Fuka následovně:

„Herecká superhvězda si poprvé stoupla za kameru a možná by měla zauvažovat o tom, že už za ní zůstane. Aspoň dokud nepřiletí další obří asteroid...“⁸⁰

Formu jakéhosi rychlého shrnutí dodržuje Fuka ale i na webu. Každou svou recenzi zahájí krátkým shrnutím, o co ve filmu vůbec jde, načež následně většinou následuje odkaz na trailer^{viii} k snímku, většinou uloženým na YouTube. První odstavec u *Gone Baby Gone* byl tento:

„Jde o drama ze současnosti, které je natočené podle knihy stejného autora jako Tajemná řeka a je mu v mnohém podobné (a opět se odehrává v Bostonu).“⁸¹

A zatímco text pro tištěné médium začíná Fuka tvrzením o herci za kamerou, na svém blogu si více hraje s pomyslným budováním atmosféry a čtenářům nechce informaci o režii doplnit.⁸² Pro porovnání nejprve stručné odhalení režiséra z tištěné verze:

„Snímek se ale netváří jako fragment nějaké série a je zcela soběstačným filmovým příběhem - filmovým příběhem ještě působivějším, než byla Tajemná řeka. A lvi podíl na tom má jiný Bostoňan, scenárista a režisér Ben Affleck. Ano, ten Ben Affleck (Caseyho Bratr), který mimo jiné zachránil zemi před asteroidem o velikosti Texasu.“⁸³

---

⁸⁰ FUKA, František. *Gone Baby Gone* (2. recenze!) - 100%. In: *FFFILM* [online]. 2008 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/2007/12/gone-baby-gone-100.html>

⁸¹ FUKA, František. *Gone Baby Gone* - 100%. In: *FFFILM* [online]. 2007 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/2007/12/gone-baby-gone-100.html>

⁸² *Gone Baby Gone* bylo režijním debutem herce Bena Afflecka, který přestože byl držitelem Oscara za scénář k filmu *Dobry Will Hunting* (1997), byl považován za průměrného herce filmových blockbustů.

⁸³ FUKA, František. *Gone Baby Gone* (2. recenze!) - 100%. In: *FFFILM* [online]. 2008 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/2007/12/gone-baby-gone-100.html>

Oproti tomu zde je k porovnání text publikovaný na blogu FFFILM:

„Tudíž jsem asi v polovině filmu začal intenzivně uvažovat, který bůh to celé natočil (nevěnoval jsem totiž pozornost úvodním titulům, pokud ve filmu vůbec byly). Napadal mě David Fincher, David Cronenberg, chvíli dokonce i Michael Mann, ale všechny jsem zavrhl, protože bych přece musel vědět, že něco nového natácejí. No a pak přišly závěrečné titulky a s nimi šokující: "Directed by Ben Affleck".“⁸⁴

Volnost při psaní textů je podle Fuky právě tou největší devizou internetu a blogu. A zatímco první recenze na blogu mohla vyjít v momentě, kdy Fuka film viděl, recenze pro Cinemu mohla být publikována až o tři měsíce později, kdy šel film do české distribuce. Na blogu se tak recenzované filmy objevují víceméně nahodile a pokud na ně není vypsáno informační embargo, mohou být vypuštěny do éteru ihned. Tištěné tituly naproti tomu recenzovaly právě jen ty filmy, které prošli oficiální českou distribucí.

Dalším důležitým rozdílem je potenciální chybovost. Tištěná Cinema měla ve svých řadách hned dva korektory. Jednoho jazykového a jednoho filmového, který kontroloval faktickou správnost napsaných textů. Oproti tomu na blogu funguje Fuka pouze sám a jede takzvaně „na vlastní triko.“ Může se tedy stát, že čas od času dojde k chybě – gramatické nebo faktické. Zde internet naráží na své hranice. Je sice rychlý, ale stejně tak se i rychle šíří a ona malá chyba se může prakticky ihned rozšířit dále po světě bez možnosti zpětné opravy.

Na druhou stranu internet (nejen) při těchto momentech odhaluje svou další vlastnost, opět spojenou s rychlostí. Tím je okamžitá zpětná vazba. A ačkoliv do redakce tištěného titulu chodilo několik dopisů, redaktori měli možnost je otisknout a reagovat na ně pouze jednou za měsíc. Většina blogů oproti tomu má přístupné veřejné diskuze, kde jakýkoliv fanoušek nebo odpůrce může takřka okamžitě vyjádřit svůj názor, ať už kladný nebo záporný. Například pod recenzí na *Gone Baby Gone* je 13 příspěvků od diskutujících a autor na ně může podle potřeby nebo chuti reagovat. Fuka tak učinil. Na následujícím příkladu je vidět rychlost reakce, která se opět váže k odhalení režiséra v recenzi:

---

⁸⁴ FUKA, František. *Gone Baby Gone - 100%*. In: *FFFILM* [online]. 2007 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/2007/12/gone-baby-gone-100.html>

svatto: 29. prosince 2007 23:13

V zaverečných titulkoch vobec nie je spomenute meno rezisera, ale uznavam ze ako dramaticky vrchol recenzie je to OK :) Film ma klasicke uvodne titulky na zaciatku, vratane rezie.

Fuxoft: 29. prosince 2007 23:17

svatto: Jak jsem psal, uvodnich titulku jsem si vubec nevsimal. A kopie, kterou jsem ja videl (dlouho pred americkou premierou) opravdu na konci mela "Directed by Ben Affleck" (nebo "a Ben Affleck film"), jinak bych nevedel kdo to reziroval az do navratu domu a podivani se na internet.⁸⁵

Tato citace cíleně není nikterak gramaticky opravena. Je zde tedy vidět, že na internetu si občas ani diskutující nedělají starost s gramatikou a pravidly českého jazyka. Navíc je zde vidět, že text může komentovat i (v tomto případě) Slovák, ačkoliv k tištěné verzi českého časopisu by měl mnohem těžší se bez pochyby dostat a jeho případná reakce by tak byla velmi ztížena.

Internet tak pro filmové kritiky a recenzenty (a pro Františka Fuku speciálně) přináší mnoho možností, které by si jinak v tištěných titulech nemohli dovolit. Rozhodujícími faktory tak jsou rychlost a flexibilita internetu.

2.4. Doplnkové služby filmového kritika – audiovizuální magazíny a sociální sítě

K práci filmového internetového publicisty dnes kromě psaní recenzí nebo tematických článků, patří ve velké míře i zapojení své osobnosti do „podpůrných aktivit,“ které mají za následek zvýšení zájmu a informovanosti o samotném kritikovi. Mezi takovéto aktivity patří jednak produkce audiovizuálního obsahu a především sebereprezentace na sociálních sítích, případná komunikace s fanklubem.

2.4.1. Audiovizuální magazíny – Pořad Odvážné palce na Radio 1 a internetové televizi Stream.cz.

Současní filmoví recenzenti se podílejí i na výrobě audiovizuálního díla. Buď v podobě filmových audio podcastů nebo videorecenzí. František Fuka v tomto vzorci figuruje jako pravidelný host pořadu Odvážné palce. Ten komentuje aktuální filmové

---

⁸⁵ FUKA, František. Gone Baby Gone - 100%. In: FFFILM [online]. 2007 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/2007/12/gone-baby-gone-100.html>

premiéry a po vzorů kritika Rogera Eberta uděluje „odvážné palce“ nahoru nebo dolů. Na pořadu Fuka spolupracoval nejdříve s Tomášem Baldýnským, dnes už s jinými lidmi jako je Ondřej Vosík nebo Jan Škoda. Moderátorem je ale vždy Saša Michailidis na Radiu 1. Před pár lety se ke zvukovému záznamu přidal i obraz, který vysílá internetová televize Stream.cz.

„Co se týče pořadu, tak já jsem host pořadu. O tom, jaký má formát, já nerozhoduju a občas s tím nejsem spokojený. Říkají mi, že tohle bych neměl říkat a tohle už je trochu moc. Párkrát tam byly nějaké spory, kdy jsem říkal, že to dělat nebudu, když mi do toho budou kecat. Vím, že existuje Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. S tou můžou mít větší problémy s tím, co dají do vysílání, než s tím, co si já dám na svůj blog. Nemůžu používat slova negr, cikán a podobně. Občas někdo napíše, že jsem udělal nevhodný vtip. Saša Michailidis, který ten pořad před lety vymyslel, mi vytyká, že moc spoileruji^{ix}. Já říkám, že jsem na nějaké úrovni zvyklý spoilerovat a budu to dělat dál a pokud se mu to nelíbí, tak přestanu. To jsme si řekli už několikrát a furt jsem tam. Byly ale chvíle, kdy jsem si říkal, že mi to za to nestojí.“

Kromě toho je Fuka společně s Baldýnským znám i jako komentátor předávání cen americké akademie filmových umění a věd, tedy Oscarů. Fuka většinou tlumočí, zatímco Tomáš Baldýnský a případně ještě Saša Michailidis dělají komentář. Poprvé takto komentovali v roce 2005, kdy předávání moderoval Chris Rock. Televize HBO tehdy chtěla vyměnit dosavadní dvojici Jan Rejžek – Dana Hábová.

Zajímavostí také může být, že Fuka v současnosti sám pracuje na vytvoření vlastního celovečerního filmu o Japonsku. I na něj získal peníze pomocí crowdfundingu a vybral přes 180 tisíc. Fuka na něm pracuje skoro rok, trochu i na úkor FFFILMu. Mělo by jít o dokument, ale s hranými, lehce mystifikačními, sekvencemi. Zatím se ale spíše jedná o experiment, kterým Fuka zjistí, jestli umí sám dát dohromady film.

Při zmínce o audiovizuálním pořadu se opět nabízí porovnání s jinými filmovými servery. I ty si jsou totiž vědomi současného trendu – a tedy, že video obsah v současnosti patří na internetu k těm dokonce nejdůležitějším. MovieZone.cz například pravidelně přichází s živým hodinovým video přenosem MZ Live!, kde se většinou jednou za dva až tři týdny (případně u příležitosti velké filmové události) rozebírají aktuality, filmové trailery a recenzují se premiéry. Zúčastněnými recenzenty jsou nejčastěji Petr Cífka, Václav Rybář a Matěj Svoboda, známí pod přezdívkami Cival, imf

a Mr. Hlad. Od roku 2010 redakce webu ve spolupráci s webem hrej.cz připravila k dubnu 2016 celkem 82 vydání své relace.

Svou pravidelnou internetovou video relaci má i filmový kritik Kamil Fila. Najít ji můžeme na zpravodajském serveru Aktuálně.cz. V pořadu nazvaném (Za)biják Kamila Fily vždy alespoň jednou týdně na poli čtyř až šesti minut recenzuje aktuální hit. Pod tímto názvem relace vysílá od konce roku 2015, prvním recenzovaným filmem byla sedmá epizoda série Star Wars. Fila byl ale ve video sekci Aktuálně vidět i před tím, jen pod názvem Týden v kinech.

2.4.2. Komunikace s fanoušky – Sociální síť (Twitter, Facebook, Google+) a fankluby

Sociální síť dnes patří k pilířům internetu. Facebook se stal jednou z nejnavštěvovanějších světových adres. Podobně na tom je i Twitter, který ale často plní zpravodajskou funkci – přinášení rychlých a stručných informací. Možnosti, na kterých sociálních sítích být aktivní, je ale nespočet. Za zmínku stojí kromě Facebooku a Twitteru dále také Instagram, Google+ nebo například Tumblr.

Fuka hodně aktivní především na Google+. Facebook má zakonzervovaný pouze pro naléhavé účely. Stejně tak i Twitter. Podle svých slov se rozhodně nehoní za počtem fanoušků. Google+ však přijde nejkonstruovanější. Vyhovuje mu k tomu, co potřebuje. A kdo chce Fuku sledovat, ta klidně může a dokonce ani nemusí mít Google účet. Stačí mít adresu stránky.

A ačkoliv Fuka tvrdí, že jeho Twitterový účet už neexistuje, můžeme na této mikroblogovací síti jeden profil s Františkem Fukou najít. Nemá s ním ale nic společného. Účet můžeme najít pod @FukaFeed, ale jedná se pouze o robota, který dává na Twitter odkaz na nové recenze z FFFILMu, když vyjdou. Fuka s tím nemá nic společného. Připomíná jen, že kdybych to dělal on, tak by to vypadalo lépe. I tak si ale feed^x recenzí našel 705 lidí, kteří účet sledují.

Ostatní velké filmové weby jsou akčnější na jiných sítích než Fuka. MovieZone.cz na svém facebookovém profilu hlásí údaj 16 631 fanoušků. Na Twitteru poté filmový účet (často s prvními dojmy) sleduje 2041 followerů^{xi}. Redaktoři MovieZone.cz poté mají vlastní účty. Cífkou i Rybáře sleduje přibližně stejný počet necelých 700 lidí. Václav Rybář neboli imf například v poslední době zvýšil zájem o svůj Twitter, když vyfotil a publikoval exkluzivní fotky ze zákulisí natáčení

komiksového snímku Doctor Strange. Ze samostatných kritiků neopírajících se o nějaký filmový magazín, má nejvíce fanoušků už zmiňovaný Kamil Fila. Na Twitteru jej sleduje 1405 lidí. Na Facebooku mu poté fandí dalších 5 300 fanoušků.

To vše dokazuje, že současný filmový kritik či recenzent se dnes nemůže zaměřovat pouze na psaní zajímavých článků o filmech. Na rozdíl od tištěných médií, která z podstaty věci mohly publikovat pouze články a fotografie, nabízí internet mnohem větší šíři záběru. A internetoví žurnalisté ji musí dokázat využít. Internet díky svému nekonečnému objemu unese jak audio, tak video formáty. Velmi důležitou součástí se navíc stávají sociální sítě a internetoví představitelé by se v nich měli orientovat a využívat je, pokud chtějí jít s dobou a se svými fanoušky. U Fuky a dalších se to zatím daří, jelikož Facebook, Twitter nebo Google+ zásobují dalším zajímavým obsahem, který ale stále musí zvítězit nad formou.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo popsat, charakterizovat a zmapovat podobu, funkci a proměny současné internetové filmové žurnalistiky a na tvorbě Františka Fuky demonstrovat vývoj české filmové kritiky, která přibližně na přelomu desetiletí zažila signifikantní transformaci a z tištěných médií se výrazně posunula na internet. Mým cílem bylo na jeho profilu prezentovat současné filmové trendy filmové kritiky a poukázat na sbližování filmových kritiků a čtenářů.

Má teze se ve větší míře potvrdila, filmová kritika se právě společně se jmény jako Fuka nebo Kamil Fila přesunula na internet a v tištěných médiích bývá většinou skryta jako součást kulturních rubrik. Na přelomu let 2008 a 2009 prakticky došlo k zániku filmového tištěného trhu. Radikální změnu Cinemy a definitivní zrušení měsíčníku Premiere provázely problémy, kdy vydavatelé neměli dostatek příjmů z reklamy a kvůli špatně specifikované cílové skupině je velmi obtížné mířit na ni inzerci. Vzhledem k tomu, že se od té doby nenašel nikdo, kdy by se do podobného drahého projektu pustil, dají se populární filmové tituly považovat za mrtvé, zbývají pouze odborné tituly jako Cinepur nebo Film a doba, které jsou ale zaměřeny na jiné publikum a navíc vycházejí v menší periodicitě.

Dějištěm současné filmové kritiky je tak internet. A internetová filmová žurnalistika je odrazem internetu jako takového. Hlavními charakteristickými rysy jsou různorodost, širokost, rychlost a spontánnost. První v současnosti hraje server MovieZone.cz, základy ale položil už web FilmPub, který vychoval velké množství dnes zaběhlých filmových kritiků, recenzentů a redaktorů. Opomenout přitom nelze ani Česko-slovenskou filmovou databázi, na které se právě i tito novináři prezentují krátkými postřehy o filmech.

Díky ČSFD, která se nachází na pomezí filmové sociální sítě a Webu 2.0, ale navíc může dojít ke kontaktu diváků se znaleckým posudkem. To je přitom právě velká nadstavba, kterou si tisk nikdy nemohl dovolit. Nebo ne alespoň v takové míře či rychlosti. Zpětná vazba je navíc dalším z plusů internetových serverů, které mohou bezprostředně reagovat a pomalu se přetvářet podle představ cílové skupiny.

Jednou z charakteristik internetu ale naopak je schovávání se do anonymity. Téměř všichni internetoví kritici a recenzenti jsou mezi svými čtenáři/fanoušky známí také pod svými přezdívkami, někdy dokonce více než pod skutečnými jmény. Filmový

internetoví znalci dobře vědí, že Fuka je znám jako Fuxoft, Kamil Fila jako Tetsuo a že pod přezdívkou Cival se skrývá Petr Cífk. Právě Česko-slovenská filmová databáze je typickým příkladem.

To je příklad i Františka Fuky, který je s internetem spojený už od jeho počátků. Velmi důležitý je práce na jeho vlastním blogu, který je plně ponořen do možností internetového světa – recenze vycházejí nahodile, podle napsání, bez jasné periodicity. Na blogu FFFILM je také možné dokázat spojení fanoušků s autorem a jejich vzájemná konvergence. Vzhledem k finančním a obsahovým možnostem internetu, kde se dá téměř vše sehnat zadarmo (nebo zadarmo stáhnout/ukrást), je těžké přijít s placeným obsahem. Přesto se Fukovy částečně podařilo na své internetové činnosti vydělávat, fanoušci jej totiž dobrovolně platí, ačkoliv tím nezískají žádné benefity. Podobně se daří i dalším internetovým projektům jako je MovieZone.cz nebo Filův web. Ještě větší kritik, než jsme čekali.

Z toho ale vyplývá, že současný filmový kritik či recenzent se dnes nemůže zaměřovat pouze na psaní zajímavých článků o filmech. Na rozdíl od tištěných médií, která z podstaty věci mohly publikovat pouze články a fotografie, nabízí internet mnohem větší šíři záběru. Internet díky svému nekonečnému objemu unese jak audio, tak video formáty. Velmi důležitou součástí se navíc stávají sociální sítě. A internetoví žurnalisté to vše musejí zvládat a využívat, pokud chtějí jít s dobou a se svými fanoušky. Na internetu tak ještě o něco více platí, že pokud z něj chcete profitovat, musí kvalita převážet nad kvantitou. U Fuky a dalších se to zatím daří, jelikož kromě svých webů, zásobují dalším zajímavým obsahem i Facebook, Twitter nebo Google+. Musí si ale dát pozor, aby forma nezvítězila nad obsahem, což je jeden z častých problémů internetu.

Je tedy pravděpodobné, že v příštích letech se ještě více smaže linie mezi autorem a čtenářem, naopak se dá předpokládat větší role serveru ČSFD. I ten je ale důkazem, že kvalitní (a zajímavě napsaná) žurnalistika si na internetu své místo i publikum vždy najde.

Summary

The aim of this study was to describe, characterize and map form, function and changes of the current internet movie journalism and through the work of František Fuka to demonstrate the development of Czech film critics that around the turn of the decade has seen significant transformation and the print media has significantly shifted to the Internet. My goal was to present a profile of contemporary film criticism, and highlight the convergence of film critics and their readers.

My thesis was mostly confirmed. Film criticism has shifted to the Internet with names like Fuka or Kamil Fila and the in print media is usually hidden as part of the cultural columns. At the turn of 2008 and 2009, virtually ceased print film market. Radical change of Cinema and definitive abolition of the Premiere was accompanied by problems that the editors did not have enough advertising revenue due to a poorly specified target. Since that no one had ever try tu pull expensive project so the popular movie titles are considered dead, there's only professional titles as Cinepur or Film a Doba, but they are aimed at different audiences and are published on a smaller periodicity.

The venue for contemporary film criticism is internet. And internet movie journalism is a reflection of the internet itself. The main characteristic are the diversity, breadth, speed and spontaneity. Number one currently is server MovieZone.cz, but the roots was already laid by web FilmPub, who brought a large number of presebnt film critics, reviewers and editors. The Czech-Slovak film database, which served as another platform, can not be ignored either.

Thanks to ČSFD, which is located on the edge of the film social networks and Web 2.0, it also may contact fans and expert opinion. That is precisely large bonus, what can print could never afford. Or at least not to in that size. Feedback is also another of the pluses of web sites that can react immediately and slowly transform to the admiration of the target group.

One characteristic of the internet is hiding in anonymity. Almost all internet critics and reviewers are among its readers / fans also known by their nicknames, sometimes even more than under real names. Film experts are well aware that Fuka is known as Fuxoft, Kamil Fila as Tetsuo and that under the nickname Cival is hiding Petr Cífka. Now Czech-Slovak Film Database is a typical example.

This is an example of Frantisek Fuka, who is connected to the Internet since its inception. Very important is his work on his own blog, which is fully immersed in the

possibilities of the internet world – reviews are published without clear periodicity. It is also possible to prove the connection with fans and author on the blog FFFILM. Considering the financial and content possibilities of the Internet where you can get almost everything for free (or download for free / steal), it's hard to come up with paid content. Yet Fukov partly succeeded in its internet operations to earn. The fans voluntarily pay, although it does not give them any benefits. Similarly and other internet projects such as MovieZone.cz or Filas web succeed.

It is clear however that the current film critic or reviewer does not need to focus solely on writing interesting articles about movies. Unlike print media, what by definition can only publish articles and photos, the internet offers a much larger width. Internet, thanks to its endless capacity, can carry both audio and video formats. A very important part is works on social network. All journalists must manage and utilize if they want to play along with fans. On the Internet a little more, if you want to profit from it, quality must take precedence over quantity. In addition to its websites, Fuka and the others must supply other interesting content as well to Facebook, Twitter or Google+. But they must be careful that the form did not win over the content, which is one of the most common problems the internet.

It is therefore likely that in the coming years line between author and reader will disappear even more, on the other hand, we can assume a greater role of ČSFD server. Even though this is proof that quality (and interestingly written) journalism on the internet always finds the audience.

Použitá literatura

Literatura

BALDÝNSKÝ, Tomáš. Vzkaz. Reflex. 2000.

CINEPUR. *Cinepur*. 2016, **2016**(104).

FaD. *Film a Doba*. 2016, **62**(1/2016). ISSN 0015-1068.

FILA, Kamil. *Nevyzpytatelné cesty populárních filmových časopisů v Česku: Vzestup a pád Cinemy, hledání cesty mezi prestiží, lidovostí a life-stylem Premiere*. Cinepur. 2009, (62).

GREEN, Lelia. *The internet: an introduction to new media*. English ed. New York: Berg, 2010. Berg new media series. ISBN 18-478-8298-6.

HALADA, Andrej. *Který filmový měsíčník přežije?* Nedělní noviny. 2000, , 2.

KOKEŠ, Radomír D. Rozbor filmu. Vydání první. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, 2015. Opera Universitatis Masarykianae Brunensis. Facultas philosophica. ISBN 978-80-210-7756-0.

KRUPKA, Jaroslav. *Nové tituly pro filmové fanoušky. Strategie*. MF, 2000.

LIEHM, A. J. a Jan LUKEŠ. *Ostře sledované filmy: československá zkušenost*. Praha: Národní filmový archiv, 2001. Iluminace. ISBN 80-700-4100-5.

LN. České Elle bude šéfovat Hesová. Lidové noviny. 2005.

MAM. Změny magazínu Premiere. *Marketing & Media*. 2001.

MAM. Premiere jde do miniverze. *Marketing & Media*. 2002.

MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií: umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2004. Albatros Plus. ISBN 80-000-1410-6.

OSVALDOVÁ, Barbora, Alice NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ a Miloš ČERMÁK. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1684-1.

OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozšířené vyd. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7.

PREMIERE. *Premiere: Časopis, který miluje film*. Hachette Filipacchi, 2005, (58).

PREMIERE. *Premiere: Časopis, který miluje film*. Hachette Filipacchi, 2009, (108).

THOMPSON, Kristin a David BORDWELL. *Film art: an introduction*. 9th ed. New York: McGraw-Hill, 2010. ISBN 978-007-1220-576.

THOMPSON, Kristin a David BORDWELL. *Dějiny filmu: přehled světové kinematografie*. 2., opr. vyd. Překlad Helena Bendová. V Praze: Akademie múzických umění, 2011. ISBN 978-80-7331-207-7.

Internetové zdroje

Časopisy Burda [online]. Burda, 2016 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://burda.cz/cs/casopisy>

Gorilla [online]. Praha [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: www.gorilla.cz

DoKina [online]. Praha: Tiscali [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.tiscalimedia.cz/novinky/filmovy-web-dokina-cz-hlasi-comeback/>

Kinobox [online]. Praha: VAC [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: www.kinobox.cz

Filmserver [online]. Praha: Internet Media & Entertainment Group [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: www.filmserver.cz

ABC. Periodický tisk. ABC [online]. [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.abccr.cz/overovana-data/periodicky-tisk/>

CANDRA, Robert a MELICHAR, Martin. Martin Pomothy: Nic jiného než ČSFD.cz dělat nechci. *Rozhlas.cz* [online]. 2014 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiowave/zavodou/_zprava/martin-pomothy-nic-jineho-nez-csfdcz-delat-nehci--1358075

CÍFKA, Petr. 7 roků s MovieZone je za náma. *MovieZone.cz* [online]. 2012 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.moviezone.cz/clanek/22192-7-roku-s-moviezone-je-za-nama/>

CÍFKA, Petr. Autobiografie: Od TrailerZone k pěti letům MZ. *MovieZone.cz* [online]. 2010 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.moviezone.cz/clanek/17753-autobiografie-od-trailerzone-k-peti-rokum-mz/>

CÍFKA, Petr. Podpořte svůj oblíbený web: Předplatěte si MovieZone. *MovieZone.cz* [online]. Praha: Filuta, 2012 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.moviezone.cz/clanek/22753-podporte-vas-oblibeny-web-predplatte-si-moviezone/>

ČSFD. Návod k použití. ČSFD [online]. [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/navod-k-pouziti/>

FILMOGRAFIE.CZ. Časopis Premiere ohlásil definitivní konec.. *Filmografie.cz* [online]. 2009 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.filmografie.cz/clanek/662-casopis-premiere-ohlasil-definitivni-konec/>

FLÍGL, Jiří. Kdo není na ČSFD, jako by nebyl. *A2* [online]. 2011, (18) [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.advojka.cz/archiv/2011/18/kdo-neni-na-csfd-jako-by-nebyl>

František Fuka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Franti%C5%A1ek_Fuka

FUKA, František. Nová Cinema. In: *FFFILM* [online]. 2008 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/2008/12/nov-cinema.html>

FUKA, František. Gone Baby Gone (2. recenze!) - 100%. In: *FFFILM* [online]. 2008 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/2007/12/gone-baby-gone-100.html>

FUKA, František. Gone Baby Gone - 100%. In: *FFFILM* [online]. 2007 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/2007/12/gone-baby-gone-100.html>

FUKA, František. FFFFriends = FFFilm Friends. In: *FFFILM* [online]. 2007 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/p/ffffriends.html>

FUKA, František. FFFILM bloguje. In: *FFFILM* [online]. 2007 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.fffilm.name/2007/02/fffilm-bloguje.html>

FUKA, František. FFFILM: Supermanovy spermie. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis, 2003 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/kultura/3466-fffilm-supermanovy-spermie.html>

iHNed. Total Film skončil. *IHNed* [online]. 2001 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-1003970-total-film-skoncil>

KRUPKA, Jaroslav. Fila z Respektu spustí placený filmový web. *Médiář* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.mediar.cz/fila-z-respektu-spusti-placeny-filmovy-web/>

MAM. Relaunch magazínu Premiere. *Marketing a Media* [online]. 2009, , 1 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://mam.ihned.cz/c1-27604310-relaunch-magazinu-premiere>

MZ.cz. Statistika. *MovieZone.cz* [online]. Filuta, s.r.o. [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.moviezone.cz/statistiky/nejnavstevovanejsi-filmy/rok/>

ODHAD ČTENOSTI TISKU - MEDIA PROJEKT. Unie vydavatelů ČR [online]. 2016 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: http://www.unievychydatelu.cz/cs/unie_vychydatelu/medialni_data

SEDLÁČEK, Jaroslav. Iva Hejlíčková: Z šéfredaktorské židle rovnou na pracák. *OnaDnes* [online]. 2009 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: http://ona.idnes.cz/iva-hejllickova-z-sefredaktorske-zidle-rovnou-na-pracak-pg2-/spolecnost.aspx?c=A090803_184847_ona_ony_ves

STRAKOVÁ, Kateřina. ČSFD.cz: Reklama nám roste každým rokem. *MediaGuru.cz* [online]. 2015 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: http://www.mediaguru.cz/2015/08/csfd-cz-reklama-nam-roste-kazdym-rokem/#.Vy_GsYSLS01

SVOBODA, Martin. Pomothy: ČSFD nabízí novou a lepší filmovou publicistiku. *Aktuálně.cz* [online]. 2015 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://magazin.aktualne.cz/kultura/film/pomo-csfd-predstavuje-novou-a-lepsi-filmovou-publicistiku/r~5d8943e83b4811e599c80025900fea04/>

TÝDEN. Filmový měsíčník Premiere plánuje přechod na on-line. *Týden* [online]. 2009 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/media/tisk/filmovy-mesicnik-premiere-planuje-prechod-na-on-line_115677.html

VYSKOČIL, Tomáš a Aleš VYKYPĚL. 10 let FilmPubu. In: *Vykypěl.cz: 10 let FilmPubu* [online]. Praha: vykypel.cz, 2011 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.vykypel.cz/filmpub/#2>

VYSKOČIL, Tomáš a Aleš VYKYPĚL. 10 let FilmPubu: Prolog - FilmCafé (1998 - 2000). In: Vykypěl.cz: 10 let FilmPubu [online]. Praha: vykypel.cz, 2011 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.vykypel.cz/filmpub/#2>

ZIKMUNDOVÁ, Helena. Iva Hejlíčková: Zakládat druhou Cinemu asi nemá smysl. Strategie [online]. Mladá Fronta, 2009 [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://strategie.e15.cz/rozhovor/iva-hejlickova-zakladat-druhou-cinemu-asi-nema-smysl-411745>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Osobní rozhovor s filmovým kritikem Františkem Fukou

Příloha č. 2: Recenze snímku *Gone Baby Gone* v tištěném časopisu *Cinema* a na blogu FFFILM

Přílohy

Příloha č. 1: Osobní rozhovor s filmovým kritikem Františkem Fukou

Rozhovor s Františkem Fukou

Na rozhovor s Františkem Fukou jsme se sešli v jeho domácnosti. Začali jsme bavit o filmu a mé závěrečné práci. Po krátkém úvodu se pan Fuka ihned chopil iniciativy. Hlavním motivem bakalářské práce je přesun filmové publicistiky a kritiky z printu na internet, který se dnes netýká jen recenzí, ale mnoha dalších věcí. Důležitou roli v tom hraje zánik Premiere a úpadek časopisu Cinema. V porovnání například se zahraničím, kde v USA funguje The Hollywood Reporter a Variety a v Británii se vydává například Empire.

„No a před pár lety dokonce měla začít vycházet česká mutace časopisu Empire. Už to bylo domluvený, ale zrovna v tu dobu spustili nějaký jiný tištěný časopis, tak ten Empire zrušili, ale už to bylo na spadnutí. Už měli zařízenou i redakci.“

A kdo by na tom pracoval?

„Už je to dávno. Tehdy na tom dělali Future Publishing, kteří vydávali časopis Score. Oldřich Hejtmánek. Už je to ale nejmíň deset až patnáct let zpátky. Měli domluvenou licenci. Ale neprošlo to, protože se začal vydávat Total Film.“

Kdo je podle vás vůbec kritik či recenzent?

„Nemám žádné recenzentské vzdělání. Nemám ani vystudovanou vysokou školu. Tedy kromě tří let vysoké školy elektrotechnické. Takže gramatiku jsem se také neučil. Já žiju v dojmu, že když je někdo kritik, ta by měl mít nějakou školu nebo vzdělání, kde se naučí, co je kritika a jak dělat kritiku. Kritika je nějak definovaná, co by měla obsahovat. Když člověk píše kritiku, tak by měl používat nějaký slovník, termíny a stylistické úpravy. Kritika má mít nějakou formu. To mě v podstatě nikdy nezajímalo. Mě to je jedno. Proto říkám, že já kritik nejsem. Kdybych byl kritik, tak jsem svázaný a musím dodržovat nějaké věci, které jednak neznám a především je nechci znát. Mě to nezajímá a nebaví. Já si píšu, co já chci. Že to nějakí lidé čtou, to je fajn. Že mi za to někteří platí peníze, to jsem rád. Jinak bych to asi nedělal, nebo ne alespoň v takové míře. A že mě na základě toho zvou distributoři na filmová promítání, to je také fajn. Kdyby to nedělali, tak bych to dělat nemohl.“

V zásadě se tedy nazýváte recenzentem...

„Já se nazývám recenzentem, protože si myslím, že recenzovat může někdo cokoliv, kdykoliv. A furt je to recenze. Můžete si říct, že je to blbá recenze, ale je to recenze.“

Kdyžto, kdyby mi někdo rozporoval, že to nejsou filmové kritiky, tak by se s tím dalo souhlasit, protože by měl v zásadě pravdu. Opravdu spousta toho, co napíšu, se nedá označit, za filmovou kritiku, i když je to hodnocení filmu.“

A v tom je podle mě právě síla internetu, kde si každý může psát, co chce, ale já to nemusím číst...

„Je tam ještě taková drobnost, že dnešní filmové časopisy nemůžou fungovat z důvodu, že by nestíhali o těch filmech psát. To sice nesouvisí s internetem, ale vývoj je takový, že ty projekce se dělají třeba dva tři dny před premiérou. To je souhra okolností, jak se změnila filmová distribuce a vše se pouští na poslední chvíli, až když je hotový a otitulovaný film. Dřív se projekce dělala třeba měsíc před premiérou projekce pro novináře, kde se dělalo simultánní tlumočení. To jsem shodou okolností většinou dělával já. Tak jsem se vlastně dostal k recenzování...“

Jak přesně jste se tedy dostal k recenzování?

„Dělal jsem simultánní tlumočení k filmům a to se už dneska nedělá. Tehdy to bývalo hrozné. Navíc to bývalo bez přípravy. Často jsem přišel do kina a neměl jsem nic na papíře a musel jsem jet jenom podle sluchu. Takže když byla na programu nějaká černošská komedie, tak si asi dokážete představit, co z toho diváci měli.“

A vy také fungujete jako překladatel titulků?

„Ano dělám titulky a občas dělám i dabing. Ale to jenom občas, protože mi to nepříjde tolik zajímavé a u titulků se mi líbí, že to mám celé pod rukou já a už to nikdo neupravuje. Průměrně dělám titulky k filmům jednou za měsíc. Ten dabing jen zřídka. Například jsem překládal všechny Star Wars. Dřív jsem se dabingu věnoval víc, ale nelíbí se mi moc, když se člověk musí dohadovat s režisérem, jak jsem to myslel a on si pak do toho přidává svoje představy a upravuje to do pusy hercům. Což je samozřejmě normální. Nemám ale sílu u každé věty vysvětlovat, jak jsem to myslel a jak to upravit, aby se zachoval dvojsmysl.“

A díky tomu jste se dostal k recenzím?

„Simultánní tlumočení jsem dělal od premiéry prvního Univerzálního vojáka (1992 pozn.). Tehdy jsem začal dělat pro jednu společnost, později i pro ostatní. V jednu dobu jsem tak dělal skoro 90 % procent projekcí. Na těch projekcích jsem se skamarádil s tehdejšími lidmi ze Cinemy, například dnešní známý filmový producent Tomáš Hoffman. Tehdy jsem mu nahrával počítačové hry a přes něj jsem se dostal do časopisu Cinema, když potřebovali napsat něco o filmu Super Mario bros. Nikdo tam videohry neznal, tak mě poprosili, jestli bych o tom něco nenapsal. A to byl vlastně můj první

článek. Líbilo se to natolik, že mě nechávali psát i vzhledem k tomu, že jsem ty filmy všechny viděl na projekcích. Především takové ty hovadiny, které nikdo nechtěl psát.“

Kolik to od vás dostalo hodnocení?

„Asi 60 %. Bizarní ale bylo, že jsem psal o tom, jak se film chystá, ale neviděl jsem ho ještě. Nikdo ho neviděl, proto využili mé služby a k mému překvapení to vyšlo a bylo za tím 60 procent. Dodneška nevím, jestli to byla tisková chyba nebo jestli si to vymysleli s tím, že by se to dalo brát jako recenze. Na to si už ale dnes asi nikdo nevzpomene. Pak jsem začal psát takové blbosti. Kratičké recenze na konci. První větší recenze pak byla asi Síť se Sandrou Bullock. To se zase nabízelo, protože to bylo o internetu, o kterém věděli, že dělám. Tak mě to nechali napsat a asi se jim to líbilo, že už jsem pro ně psal. Ale nikdy jsem nebyl redaktor Cinemy. Vždycky jsem působil jako externista.“

A proč tomu tak bylo?

„Já jsem nechtěl. Rozhodně by mě nebavilo sedět několik hodin denně od pondělí do pátku v redakci Cinemy. Mně stačilo, když jsem napsal jednu dvě recenze za měsíc plus soundtracky jsem psával.“

To vám stačilo?

„Ano. Za A to bylo velmi špatně placené. A to jsem jako externista měl dvakrát více než oni. To bylo asi 500 korun za recenzi, to nebylo nic slavného. A já jsem měl už tehdy nějaké lepší zdroje živobytí. A i dneska, když mi dávají lidé peníze za FFFILM, tak to není nic, z čeho bych byl živ.“

Mohu se tedy zeptat, co vás živý?

„Já to střídám. Filmové recenzování mě živý asi nejméně. Občas dělám programování, programuju například krátké specifické projekty a ty jsou velmi dobře placené. Jsou to takové speciality, exotické programovací jazyky. Občas dělám titulky. A tam je také rozdíl, jestli dělám titulky přímo pro americkou firmu nebo pro distributora.“

Někdy si vás tedy najme distributor a někdy studio?

„V reálu to dnes funguje tak, že distribuční firma si vás nenajímá nikdy. Vás si najme firma, která dělá titulky. Ale ta je česká nebo americká. Ve skutečnosti má distribuční firma do toho, co mluvit. Stane se třeba, že to firmě zadají s tím, že by byli nejradši, kdyby to dělal Fuka. A pak mi zavolají z titulkovací firmy a kolik mi dají a já řeknu, jestli mám čas.“

Máte vytipované společnosti, které si berou přímo vás?

„Jako ano, ale to radši nebudu jmenovat. Kdybych chtěl, tak bych mohl dělat titulek mnohem víc.“

Dřív jsem na vašem blogu četl článek o trablech s přípravou titulků...

„No a je to ještě horší dnes. Jde to sice digitálně, takže to máte v PC, ale musíte začít překládat dlouho před tím, než je film hotový. Navíc je záměrně znehodnocený tak, abyste nemohl prozradit, co se v něm děje. Jak ale máte překládat film, když nevíte pořádně, co se v něm děje. Američanům nedochází, že se to odrazí na kvalitě překladu. Teď u posledních Star Wars to bylo nejhorší...“

U SW za vámi šli asi na jistotu ne?

„Dělal jsem všechny Star Wars, které šli v kinech. Tady to ale bylo zase trochu zajímavé, protože teď patří Disneymu. Dřív ty titulky dělalo jedno studio a teď zase jiné. Ale distributor jim řekl, že místo jejich překladatele by chtěli Fuku, protože dělal už předchozí. Takže nečekaně, když už jsem myslel, že je dělat nebudu, tak mi napsali, jestli bych je nechtěl dělat a já řekl, že jo. Musel jsem podepsat smlouvy a všechno dělat ve studiu. Doma jsem nemohl mít žádný materiál. Jezdil jsem do speciálního studia, kde mě snímala kamera, co dělám. A obraz nebyl vidět, pouze pusy lidí, co mluvili. Jinak byla tma. Takže z filmu jsem neviděl, vlastně nic. Pak si teprve v kině všimnu některých chyb.“

Dá se to poté nějak upravit?

„Ne. Dá se to až pak na Blu-ray discích opravit, ale i to jde těžko.“

Jak pak tedy jako titulkář vnímáte amatérské titulky na internetu?

„Občas jsem nějaké viděl. Většinou jsou hrozné, což není divu, když vznikají podle sluchu. Ale pozoruju, že většině lidí je to dneska jedno. Radši se neodvažuju říct, že jsou hrozný, protože no a co, dělá to zadarmo. Nikdo si nestěžuje. Nikomu nevadí, že tam jsou hrubky a špatně přeložené věci. Dřív to nebylo v takové míře.“

FFFILMové začátky

Kdy jste začal s FFFILMem?

„FFFILM úplně původně byla sekce neviditelného psa Ondřeje Neffa. Neviditelný pes měl tehdy úplně jinou strukturu, než má dnes. Tehdy měl Neff každý den něco jiného. Každou středu tak byla moje rubrika FFFILM. Vždy krátce o premiérách týdne a pár zajímavostí. Nebyly to recenze. Pouze týdeník. Jedním z prvních filmů, o kterých jsem tam psal, byla animovaná Anastázia.“

Jak si Ondřej Neff vyhlídl vás?

„Nějak jsme se znali, protože jsme oba byli filmoví fanoušci. On věděl, že já jsem činný na internetu. I když nevím kde...“

A když se dostaneme na úplný prapočátek. Jak jste se dostal k internetu?

„Já jsem se už od svých deseti let zajímal o počítače. V jedenácti jsem programoval programovatelné kalkulačky. Takže internet byla věc, kterou jsem hned chtěl vyzkoušet. A dokonce ještě před internetem byla věc zvaná fidonet. Viděl jsem, jaké internet přináší neomezené možnosti a nějak jsem účastnil, když vznikaly MaMedia. Tam jsem byl spoluvůrcem, kde jsem dělal sekci o filmech. Jednalo se o základní pokus vymyslet něco jako zábavní portál, ale tehdy nic takového neexistovalo. No a tam si mě asi vyhlídl Neff. Pak ale přišel s tím, že mi nemůže už platit tolik, kolik platí...“

Tak jste přešel na Novinky.cz?

„Tak jsem se dal dohromady s Lukačovičem na Novinkách, kde jsem zase byl nějakou dobu a pak mě to přestalo bavit... i na Novinkách to fungovalo jako každou středu o filmu. Pak mě to ale přestalo bavit psát každou středu, tak jsem si založil vlastní blog. A pak po nějakých letech jsem přešel s nápadem, jestli by mi za to lidé nechtěli i platit.“

Na Novinkách jste si připadal svázaný?

„Jednak protože to muselo být každý týden ve středu něco o filmu. A jednak protože jsem chtěl čas od času napsat něco provokativního a byly s tím problémy. Takže se i líbila představa, že si budu psát, co chci a jak chci často. Navíc jsem už tehdy nepotřeboval peníze za to. A potom zase, když peníze vyschly, tak jsem napsal, jestli mi nechtějí přispět.“

Blog vznikl v roce 2007, pokud se nepletu...

„Jednou z prvních recenzí byla buď 300 nebo německý Knallhart. Také se ale ještě stěhovala doména. Nejdřív to bylo fffilm.fuxoft.cz a teď je to fffilm.name.“

Proč zrovna takto?

„Protože se to lidem blbě říkalo. A tehdy už si někdo doménu fffilm.cz zabral a je tedy psaná na někoho jiného. Mě to bylo celkem jedno. Jestli o nějaké drobné přicházím, je mi to jedno.“

Jak přesně funguje váš crowdfunding?

„Funguje tak, že jsem lidem napsal, jestli mi nechtějí platit. Za to, že zaplatí, ale nemají žádný bonus. V ničem není rozdíl, ať platí nebo ne. Obsah je stejný pro všechny. Za první měsíc mi lidé poslali 50 tisíc, pak šlo dolu. A v podstatě vždy, když napíšu článek, jestli by nemohli přidat, tak se to zvedne. Teď mi ale v průměru platí přibližně 10 tisíc za měsíc. A to jsem to už dlouho nezmiňoval. Jednak v poslední době píšu méně a jednak se snažím dokončovat svůj film, na který jsem také crowdfundingově vybral.“

Film o Japonsku?

„Ano o Japonsku. Na ten mi poslali lidé asi 180 tisíc. Už na tom pracuji skoro rok, trochu i na úkor FFFILMu. Takže ani nechci za FFFILM teď prosit o žádné peníze.“

O čem přesně bude ten film?

„Měl by to být dokument, ale s hranými, trochu mystifikačními, sekvencemi. Nechci se ale tom ještě moc bavit. Je to zatím trochu experiment, kdy zjistím, jestli umím sám dát dohromady film.“

Dělal byste ještě dnes FFFILM, kdyby vám lidé nepřispívali?

Kdyby mi vůbec nepřispívali, tak by asi nějak fungoval, ale psal bych tam ještě méně než teď. Chodil bych asi ještě na méně filmů.“

V té době také probíhal odchod lidí ze Cinemy. Jaké to bylo?

„Cinema měla několik redaktorů a několik externích redaktorů. Šéfredaktorkou byla Iva Hejlíčková. Několikrát tam došlo k tomu, že licence patřila německému vydavatelství a pokaždé, když to chtěl majitel prodat, podařilo se Hejlíčkové zařídit přes Němce, aby to prodali někomu jinému, kdo měl být lepší. Až asi po druhém nebo třetím prodeji došlo k tomu, že aktuální majitel, což byl nějaký Řek, se rozhodl, že bude výhodnější, když vyhodí celou redakci a bude zaměstnávat pouze šéfredaktorku a všechno budou psát externisté. Což pro mě by se nic nestalo, protože já jsem byl externista furt. Nicméně to vedlo k tomu, že ani Iva Hejlíčková s tím za těchto podmínek nechtěla mít nic společného a odešla taky. Z měsíce na měsíc se tak kompletně obměnila redakce. A od té doby nevím, co se v Cinemě děje. Trochu jsme si teda dělali legraci z té úrovně...“

Nechtěl jste pokračovat dál?

„Všichni byli vyhozeni a majitel se přepočítal, když nečekal, že odejde i Hejlíčková, která měla menezovat externisty, z nichž někteří měli být i bývalí redaktoři. Já kdybych chtěl, tak bych i mohl publikovat dál, ale v tu chvíli se mi stejně nechtělo pokračovat. Pro mě se tím nic neměnilo, protože to bylo lehce svazující a co jsem napsal do Cinemy, jsem si pak publikoval na blogu.“

Blog je zase o něco méně svazující...

„Blog je super. Tam si můžu dělat cokoli, pokud to není dětské porno. Přistupoval jsem jinak ke psaní do Cinemy a ke psaní na blog. A na blog mě to bavilo víc.“

Vnímáte nějak váš fanklub?

„Vím, že tam je. Lidi jsou Na diskuzním fóru. Sleduji to. Spousta z nich jsou trollové, kteří se záměrně snaží mě a další vyprovokovat a na internetu se ironie detekuje dost blbě. Nepoznáte, kdo z nich je debil a kdo jenom dělá debila. Občas mě někdo zastaví,

že chce autogram. Dělal se i nějaký sraz přátel FFFILMu, kde se sešlo pár lidí a divně jsme na sebe koukali. Nejvíce se fanklub projevil tím, že mi posílají ty peníze. A rozhodně většina z nich za to se mnou nechce nějak extrémně komunikovat.“

Jak jste akční na sociálních sítích?

„Jsem hodně aktivní a to především na Google+. Facebook mám zakonzervovaný a Twitter taky. Protože já se nehoním za počtem fanoušků. Na Google+ mi to přijde konstruovanější. Na těch předchozích jsem byl také. Google+ mi vyhovuje k tomu, co potřebuji a kdo chce, tak mě může sledovat, dokonce ani nemusí mít Google účet. Stačí mít adresu stránky.“

Na Twitteru ale máte nějaký účet...

„No ale s tím nemám nic společného. To jsem nedělal já. Jmenuje se to FFFILM, ale je to jenom robot, který dává odkaz na recenze, když vyjdou. Ale já s tím nemám nic společného. Kdybych to dělal á, tak by to vypadalo lépe.“

Podílíte se ale i na audiovizuálních pořadech?

„Dlouhá léta dělám Odvážné palce. Dříve s Tomášem Baldýnským, dnes už s jinými lidmi. Se Sašou Michailidisem na Radiu 1. Někdy před pár lety se k tomu přidal i obraz pro Stream.cz. To ale není moje rozhodnutí. Co se týče pořadu, tak já jsem host pořadu. O tom, jaký má formát, já nerozhoduju a občas s tím nejsem spokojený. Říkají mi, že tohle bych neměl říkat a tohle už je trochu moc. Párkrát tam byly nějaké spory, kdy jsem říkal, že to dělat nebudu, když mi do toho budou kecat.“

Platí tam nějaká autocenzura?

„Jako jo, nejsem idiot, takže vím, že existuje Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. S tou můžou mít větší problémy s tím, co dají do vysílání, než s tím, co si já dám na svůj blog. Nemůžu používat slova negr, cikán a podobně. Občas někdo napíše, že jsem udělal nevhodný vtip. Saša Michailidis, který ten pořad před lety vymyslel, mi vytýká, že moc spoileruji. Já říkám, že jsem na nějaké úrovni zvyklý spoilerovat a budu to dělat dál a pokud se mu to nelíbí, tak přestanu. To jsme si řekli už několikrát a furt jsem tam. Byly ale chvíle, kdy jsem si říkal, že mi to za to nestojí.“

Navíc děláte i komentování Oscarů...

„To děláme. Já dělám tlumočení a Tomáš Baldýnský a případně ještě Saša Michailidis dělají komentář. Shodou okolností jsme to dělali poprvé, když také moderoval Chris Rock. HBO tedy už nemohlo vydržet Rejžka s Hábovou. A řekli, že Rejžka už tam nechtějí a vzali nás.“

Jste členem českých kritiků?

„Jsem členem, hlasuju. Letos jsem jim dělal sčítání hlasů. Je to podnik na koleně. Já hlavně kromě Mirky Spáčilové a Kamila Fily moc českých recenzentů neznám. Vím, že je asi 50 lidí, ale nikdo neplatí příspěvky a na schůze se nechodí. Já se s tím rozhodně nevytahuju, že bych byl členem Asociace českých kritiků. Pořádným kritikem je maximálně Kamil Fila.“

Kamil Fila zrovna rozjel svůj vlastní projekt, který je postaven trochu jinak.

Myslíte, že jeho systém může fungovat?

„On tam dával nějaký výpočet, že tam chodí tisíc lidí měsíčně, takže kdy budou všichni platit 50 Kč, tak bude mít 50 tisíc měsíčně a bude v pohodě. Podle mých internetových zkušeností to ale je nesmysl. Měl jsem důvod, proč jsem udělal model, tak jak jsem ho udělal ne takhle. Když někdo bude chtít krást články a dávat e na web, tak to může udělat vždycky. Tomu se nedá technicky zabránit.“

Jaká jsou rizika dnešního internetu?

„Já jako člověk, který se o internet zajímá, tak vím, že co je v digitální podobě, tak jde ukrást. Voda je vždycky mokrá. Když se tomu budou snažit zabránit, tak to akorát stíží těm, kteří si to pořizují legálně. Cuká mi koutek, když si koupím originální Blu-Ray a pak mám třiminutovou reklamu, že nemám krást, a nemůžu ji přeskočit. To mám tendenci si to mezitím v HD stáhnout. To si musí studia uvědomit.“

Jste fanda VOD?

„Jsem toho fanda a chci jim vyjádřit podporu. Souhlasím s těma kritikama, ale je to vlašťovka něčeho normálního. Takhle si představuju, že by to mělo fungovat. Nikdy bych neplatil za nelegální obsah, ačkoliv si jej klidně sám občas stáhnou.“

Příloha č. 2: Recenze snímku *Gone Baby Gone* v tištěném časopisu *Cinema* a na blogu FFFILM

18.12.07

***Gone Baby Gone* - 100%**

Jde o drama ze současnosti, které je natočené podle knihy stejného autora jako *Tajemná řekaa* je mu v mnohém podobné (a opět se odehrává v Bostonu).

Patrick (Casey Affleck) a Angie (Michelle Monaghanová) jsou soukromí detektivové, kteří se věnují především vymáhání alimentů. Když jsou vyzváni, aby pomohli pátrat po unesené čtyřleté holčičce, nejdříve se jim do toho nechce, ale nakonec souhlasí s argumentem, že tenhle případ vyžaduje místo policistů spíše někoho, kdo se kamarádí s pochybnějšími elementy a dokáže nenápadně pátrat v pochybných zákoutích.

Děj se poměrně dost zkomplikuje, když se do něj zapletou uloupené drogy, neustále zdrogovaná matka unesené holčičky a několik policistů (včetně Eda Harrise a Morgana Freemana). Nechci vám prozrazovat detaily, protože už po půl hodině je vidět, že tohle není standardní hollywoodská záležitost, a že vůbec není jasné, jak se všechno bude vyvíjet a jak to dopadne.

Film jsem viděl už před mnoha měsíci (kdy jsem o něm ještě nesměl psát) a tehdy jsem o něm nevěděl naprosto nic. Teprve po nějaké desítce minut jsem zpozorněl a začal jsem si uvědomovat, že to celé je tak nějak působivější, než je obvyklé. Postavy nešustily papírem a chovaly se jako opravdoví lidé. Všichni dělali dobré i špatné věci, většinou podle toho, co pro ně bylo v danou chvíli logicky přijatelnější. Jejich motivy jsem se ale častá dozvídal až v pozdějších scénách a teprve pak mi to do sebe začalo všechno zapadat a měl jsem příjemný pocit, že nejsem vůl a že mě tvůrci za vola nepovažují. Několikrát jsem se zarazil nad tím, jak chytře se dá natočit scéna, kdy spolu dva až tři lidé sedí a o něčem si chvíli povídají, a jaké napětí se z ní dá vytěžit (*Gone Baby Gone* rozhodně není akční film a trailer mu dělá dost medvědí službu). Překvapilo mě, jak reálně a nefilmově působí všechna interiéry a exteriéry. A kromě vždy spolehlivých Morgana Freemana a Eda Harrise hráli na jedničku i všichni ostatní, včetně herců, o kterých jsem nikdy neslyšel.

Tudíž jsem asi v polovině filmu začal intenzivně uvažovat, který bůh to celé natočil (nevěnoval jsem totiž pozornost úvodním titulům, pokud ve filmu vůbec byly).

Napadal mě David Fincher, David Cronenberg, chvíli dokonce i Michael Mann, ale všechny jsem zavrhl, protože bych přece musel vědět, že něco nového natácejí. No a pak přišly závěrečné titulky a s nimi šokující: "Directed by Ben Affleck".

Vlastně to až tak úplně šokující nebylo (a vysvětlilo se tím navíc obsazení jeho bratra do

hlavní role). Ben Affleck má jednoho Oscara a má ho nikoliv za herectví, ale za scénář k filmu *Dobry Will Hunting* z roku 1998! Přesto mi ale přijde dost bizarní, že je jeden z nejlepších filmů letošního roku režírován debutujícím režisérem, který předtím 10 let byl průměrný, dobře vydělávající herec. Pokorně se klaním a slibuji, že si z Bena už nebudu tolik dělat snadno kvůli jeho herectví.

Gone Baby Gone je vzácně vydařený film, na který se nedají dělat trailery, protože neobsahuje samostatně fungující efektní záběry nebo hlášky. Je to dokonale fungující hodinový strojek, jehož každé kolečko je nezbytné pro chod celku a jenom pokud to úplně všechno funguje, dostaneme se zdárně až ke konci, který je současně nečekaný i jediný reálně možný.

6.3.08

Gone Baby Gone (2. recenze!) - 100%

I když jsem na FFILMu tento film již jednou [recenzoval před mnoha měsíci](#), došlo shodou okolností k tomu, že jsem ho nyní dostal za úkol zrecenzovat i pro Cinemu. Což jsem záměrně udělal bez toho, abych se díval na starou recenzi a jakkoliv z ní opisoval. Takže můžete srovnávat, jak se liší uvolněný sloh pro Cinemu od superuvolněného slohu FFFILMu...

Herecká superhvězda si poprvé stoupla za kameru a možná by měla zauvažovat o tom, že už za ní zůstane. Aspoň dokud nepřiletí další obří asteroid...

Patrick (Casey Affleck) a Angie (Michelle Monaghanová) jsou soukromí detektivové a milenci, žijící v jednom z neošklivějších a nejchudších koutů Bostonu. Živí se především vyhledáváním neplatičů alimentů, takže jsou překvapeni, když je Beatrice a Lionel McCreadyovi požádají, aby jim pomohli najít jejich čtyřletou neteř Amandu, která před pár dny beze stopy zmizela a stal se z toho tak profláknutý případ, že se o tom mluvilo dokonce i v okresních televizních zprávách.

Patrick a Angie se pro krátkém váhání ujímají pátrání, protože věří, že jim pomohou jejich neoficiální kontakty v podsvětí. Téměř všichni jsou ale proti nim: Včetně policie

(zastoupené mimo jiné Morganem Freemanem a Edem Harrisem) a svobodné matky malé Amandy (Amy Ryanová). Nemají žádnou stopu, ani motiv, ani čas.

Film svou atmosférou velmi připomíná Eastwoodovu *Tajemnou řeku*. A není to náhoda, protože vznikl na motivy knihy stejného autora, Dennise Lehanea, který je v Bostonu doma. Kniha "Gone, Baby, Gone" (v jejím názvu jsou čárky, v názvu filmu ne) byla už jeho čtvrtým románem, ve kterém vystupovali Patrick a Angie. Snímek se ale netváří jako fragment nějaké série a je zcela soběstačným filmovým příběhem - filmovým příběhem ještě působivějším, než byla *Tajemná řeka*. A lvi podíl na tom má jiný Bostoňan, scenárista a režisér Ben Affleck. Ano, ten Ben Affleck (Caseyho Bratr), který mimo jiné zachránil zemi před asteroidem o velikosti Texasu.

Díky různým bizarním kličkám v osobním životě a herecké kariéře byl v posledních letech Ben Affleck často terčem vtipů a kdyby mi někdo před rokem tvrdil, že režíroval drsné sociální krimidrama ze současnosti, považoval bych to za jeden z takových ne moc vtipných žertíků. Nicméně, nebyl to vtip, a Ben Affleck skutečně koncem roku 2007 debutoval jako režisér celovečerního filmu - předtím stál pouze za kamerou krátkometrážního studentského snímku *Zabil jsem svou lesbickou manželku, pověsil ji na hák a teď mám smlouvu na tři filmy u Disneyho* (1993). Což také není vtip.

Ale zpět ke *Gone Baby Gone*. Lahůdkovost filmu začíná už scénářem, který nepůsobí dojmem, že by v něm cokoli chybělo nebo bylo vyprávěno uspěchaně (což bývá obvyklý problém adaptovaných knižních předloh). Scénář napsal sám Affleck (za pomoci Aarona Stockarda) a není zase tolik překvapivé, že se podařil. Koneckonců, Affleck už má nějaký ten pátek Oscara za scénář *Dobrého Willa Huntinga* a "Gone, Baby, Gone" byla jeho oblíbenou knihou.

Zmínka o "filmovém příběhu" ve třetím odstavci ale není zcela přesná. *Gone Baby Gone* nemá tradiční příběh, který byste od sociálně-kriminálního thrilleru očekávali. Nekončí jednoznačným happyendem ani jednoznačnou depresí. Většina jeho hrdinů v průběhu týdnů, kdy se film odehrává, neprohlédne a nezíská nový pohled na svět (natož lepší). Přibližně ve své polovině se film dostane do fáze, ve které většinou filmové příběhy končí, a dojde k prvnímu okamžiku (z několika), kdy si budete říkat "a to by mě teda sakra zajímalo, co se vlastně bude dít teď". A když film skončí, a vy odhalíte o jeho

hrdinech některé věci, které jste do té doby nevěděli, nebo jste si jimi nebyli jisti, neřeknete si "to byly teda vymakané zvraty!", nýbrž spíše něco jako "Nojo, tak to ve skutečném, nepředvídatelném životě chodí, lidé jsou holt různí". A na Bostonském předměstí dál všichni žijí neutěšeně, a životy naprosté většiny z nich nejsou nijak ovlivněny tím, jestli někdo v sousedství byl nebo nebyl před něčím zachráněn, případně jestli přežil nebo ne. Teprve na konci pochopíme, že některé ne zcela věrohodně působící scény působily nevěrohodně proto, že jejich hrdinové neříkali pravdu, a teprve na konci nám bude zcela jasné, že některé méně logické zvraty byly z hlediska jejich aktérů subjektivně tím nejlepším, co mohli za dané situace a s danými infromacemi podniknout. A je to zatraceně příjemný pocit, sledovat zase jednou scénář, který se ani v nejmenším nepodbízí a nemá diváky za idioty. A pokud chcete v příběhu hledat obecnější nadčasové zamyšlení nad tím, co je to vlastně dobro, a co zlého se může udělat v jeho zájmu, tak prosím. Smát se vám kvůli tomu tentokrát výjimečně nebudu.

Mnohem překvapivější, než vydařený scénář, je ale skutečnost, že herec a scenárista s mizivými režijními zkušenostmi dokázal natočit něco tak precizního a s tak konzistentně skvělými hereckými výkony, jako je tento film. Když si pomyslím, že drsného poldu, jehož upřímně míněná hláška "If you see me coming, you better run, because I'm gonna lay you the fuck down!" je současně supermegacool i nefalšovaně strašidelná, hraje stejný Ed Harris, který se mátožil ve druhých *Lovcích pokladů*, pak... Pak mi zbývá pouze konstatovat, že někdo to prostě s herci umí a někdo ne. A pokud to s nimi někdo takhle umí ve svém prvním filmu,(a nejde jen o Eda Harrise, ale opravdu o všechny) pak skutečně klobouk dolů.

Kdyby šlo o jiný film, musel bych se rozepisovat o skvěle fungující (byť téměř podprahové) hudbě Harryho Gregsona-Williamse, nebo o výpravě, díky které odpudivé předměstské byty opravdu vypadají jako odpudivé předměstské byty a ne jako kvalitní odpudivá hollywoodská výprava, nebo o střihu, nebo o castingu nejmenších vteřinových rolíček... Ale v *Gone Baby Gone* jde pouze o další zdařilé složky komplexního zážitku, ve kterém se povedlo úplně všechno.

A Ben Affleck si v mých očích získal nehynoucí obdiv a slibuji, že si z něj už nebudu dělat legraci. Nebo aspoň ne moc často.

P.S: Ale určitě se na Youtube.com podívejte na video s názvem "[Jimmy Kimmel is Fucking Ben Affleck](#)"...

Ci 100% (Původně psáno pro měsíčník [Cinema](#). Přetištěno se svolením šéfredaktorky.)

ⁱ Crowdfunding je způsob financování, při kterém větší počet jednotlivců přispívá menším obnosem k cílové částce. Crowdfundingem můžeme financovat zajímavé projekty, produkty či společnosti.

ⁱⁱ Znovuvedení značky na trh. Při novém uvedení je značka často měněna tak, aby odpovídala a reagovala na potřeby trhu. Změna se může týkat image značky, jejích hodnot, jiná může být i cílová skupina. Relaunch přichází na řadu zpravidla tehdy, kdy značka zcela vyčerpala svůj komerční potenciál.

ⁱⁱⁱ Výdělky filmů. Box office = filmová pokladna

^{iv} Termín „Web 2.0“ je ustálené označení pro etapu vývoje webu, v níž byl pevný obsah webových stránek nahrazen prostorem pro sdílení a společnou tvorbu obsahu. Týká se období od roku 2004 do současnosti.

^v FidoNet je výměnná síť souborů a zpráv, která byla hojně využívána systémy BBS. Síť stále existuje, ale jejich uživatelů ubývá, protože systémy BBS i jejich uživatelé se stěhují na internet.

^{vi} Pod souhrnným pojmem paywall se skrývá několik metod přímého zpoplatnění zpravodajského, publicistického či zábavného obsahu na internetu. Zjednodušeně řečeno jde o systémy, které zpřístupňují obsah jen uživatelům, kteří mají zakoupené předplatné nebo jsou ochotni zaplatit jednorázově

^{vii} Troll je v internetovém slangu obvykle anonymní účastník online diskusních fór, chatů či blogů, který zasílá záměrně provokativní, urážlivé nebo irelevantní příspěvky k citlivým tématům, jejichž hlavním smyslem je vyprovokovat ostatní uživatele k emotivní odezvě nebo jinak narušit normální, věcnou diskusi.

^{viii} Trailer = krátká, ne více než tři minuty trvající upoutávka na budoucí film, uvolněná až půl roku před premiérou.

^{ix} Spoiler je informace, která prozrazuje klíčovou část děje (např. rozuzlení) nebo jisté předem nečekané formální postupy (např. přechod některé části černobílého filmu do barvy).

^x Tok informací. Většinou přední strana sociální sítě, kde se zobrazují všechny příspěvky v chronologickém pořadí.

^{xi} Následovník, příznivec, stoupenec. Fanoušek na sociálních sítích.